

Nodiadau cyfarwyddyd ar gyfer ymgeiswyr am drwyddedau radio cymunedol a thrwyddedigion

**Dyddiad cyhoeddi: Mis Mai 2017
(Cyhoeddwyd yn wreiddiol ym mis Awst 2006)**

Cynnwys

Rhagair	- 1 -
Rhan 1: Y drefn gwneud cais a dyfarnu.....	- 2 -
Cylchoedd trwyddedu	- 2 -
Cyflwyno ceisiadau	- 2 -
Llenwi'r ffurflen gais	- 3 -
Cyhoeddi Ceisiadau.....	- 4 -
Asesu ceisiadau a dyfarnu trwyddedau.....	- 4 -
Hyd y drwydded.....	- 4 -
Rhan 2: Gofynion deddfwriaethol	- 5 -
Nodweddion gwasanaeth radio cymunedol.....	- 5 -
Meini prawf dethol statudol	- 5 -
Y gallu i gynnal y gwasanaeth	- 6 -
Darparu ar gyfer chwaethau a diddordebau'r gymuned, ehangu'r dewis a bod yn unigryw o gymharu â gwasanaethau radio lleol eraill	- 6 -
Tystiolaeth o alw neu gefnogaeth leol.....	- 6 -
Manteision cymdeithasol.....	- 7 -
Atebolrwydd i'r gymuned.....	- 7 -
Darparu mynediad a hyfforddiant.....	- 7 -
Effaith ar radio masnachol a rheolau cyllido.....	- 8 -
Perchnogaeth	- 9 -
Gofynion deddfwriaethol eraill.....	- 9 -
Rhan 3: Darparu'r gwasanaeth radio	- 10 -
Prif Ymrwymadau.....	- 10 -
Allbwn wedi'i gynhyrchu'n lleol	- 10 -
Lleoliad y stiwdio	- 10 -
Allbwn gwreiddiol.....	- 11 -
Gofynion statudol cyffredinol o ran rhaglenni	- 11 -
Rheoleiddio hysbysebion a nawdd.....	- 11 -
Cwynion.....	- 11 -
Rhan 4: Materion yn ymwneud ag arian a pherchnogaeth.....	- 13 -
Perchnogaeth a rheolaeth.....	- 13 -
Unigolion addas a phriodol	- 14 -
Newidiadau i gyfansoddiad	- 14 -
Trosglwyddo trwydded	- 14 -
Y wybodaeth ariannol sy'n ofynnol gan ymgeiswyr	- 14 -
Hysbysebion a nawdd.....	- 15 -
Rhoddion a chymorth dyngarol	- 15 -
Cytundebau lefel gwasanaeth.....	- 15 -
Mewnbwn gwirfoddolwyr.....	- 16 -
Ffynonellau cyllid	- 16 -
Ffioedd trwydded Deddf Darlledu.....	- 16 -
Trwyddedau a ffioedd trwydded Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr	- 17 -
Amserlen ar gyfer talu ffioedd trwydded.....	- 17 -
Rhan 5: Materion peirianeg, technoleg a pholisi darlledu	- 18 -
Ardaloedd darlledu a lefelau pŵer.....	- 18 -
Argaeledd amleddau FM.....	- 18 -
Gwybodaeth gan ymgeiswyr	- 19 -
Clirio amledd.....	- 19 -
Y Cod Peirianeg	- 19 -
Comisiynu a throsglwyddiadau prawf.....	- 20 -
System Data Radio.....	- 20 -
Cysylltiadau radio	- 20 -

Rhan 6: Gofynion cyffredinol, rhwymedigaethau trwydded a gwybodaeth gefndir	- 22 -
Datganiad	- 22 -
Adroddiad cyllid blynyddol	- 22 -
Ffeil 'Prif Ymrwymadau'	- 22 -
Enwi'r orsaf	- 23 -
Trefniadau â darlledwyr eraill	- 23 -
Cyflenwi gwybodaeth	- 23 -
Amodau trwydded eraill	- 23 -
Sanctsiynau	- 23 -
Darlledwyr anghyfreithlon	- 24 -
Hawlfraint	- 24 -
Corff sector	- 24 -
Atodiad A	- 25 -
Atodiad B	- 29 -
Atodiad C	- 38 -
Atodiad D	- 41 -
Cwestiynau Cyffredin	- 41 -

Rhagair

1. Nod y ddogfen hon yw nodi, i ddarpar ymgeiswyr am drwyddedau radio cymunedol a thrwyddedigion radio cymunedol, y prif ofynion statudol ac amodau trwydded y mae'n rhaid eu bodloni. Mae'n cynnwys canllawiau ar gyflwyno cais am drwydded radio cymunedol.
2. Hefyd, efallai y caiff ymgeiswyr a thrwyddedigion fudd o ddarllen y dogfennau canlynol:
 - (i) Cod Darlledu Ofcom: <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code>
a chanllawiau cysylltiedig: <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/programme-guidance>
 - (ii) Mae darlledu hysbysebion yn cael ei gydreoleiddio gan yr Awdurdod Safonau Hysbysebu. Mae'r cod darlledu hysbysebion ar gael yn: <https://www.asa.org.uk/codes-and-rulings/advertising-codes/broadcast-code.html>
 - (iii) Cod Peirianeg Ofcom (cod peirianeg safle ar gyfer systemau trosglwyddo darllediadau analog): https://ofcom-build.squiz.co.uk/_data/assets/pdf_file/0017/37133/code2013.pdf
 - (iv) Polisi darlledu a chynllunio Ofcom ar gyfer gwasanaethau darlledu radio analog: https://www.ofcom.org.uk/_data/assets/pdf_file/0018/54621/analogue-coverage-policy.pdf.
3. Mae'r fframwaith statudol ar gyfer dyfarnu trwydded radio cymunedol a'r rhwymedigaethau y mae'n rhaid i drwyddedigion lynu wrthynt wedi'u nodi yng Ngorchymyn Radio Cymunedol 2004, fel y'i diwygiwyd gan Orchymyn Radio Cymunedol (Diwygio) 2010 a Gorchymyn Radio Cymunedol (Diwygio) 2015. Mae Gorchymyn Radio Cymunedol 2004 yn ymestyn perthnasedd Deddf Darlledu 1990 a Deddf Cyfathrebiadau 2003 i gynnwys gwasanaethau radio cymunedol, gan eu diwygio fel y bo'n briodol ar gyfer y gwasanaethau hynny. Mae cyfeiriadau a wneir yn y ddogfen hon at ddarn penodol o ddeddfwriaeth - er enghraifft, Gorchymyn Radio Cymunedol 2004 - yn golygu'r darn hwnnw o ddeddfwriaeth fel y'i diwygiwyd yn fwyaf diweddar. Mae copi o Orchymyn Radio Cymunedol 2004 ar gael yn Atodiad A y ddogfen hon. Mae amrywiol adrannau allweddol o Ddeddf Darlledu 1990 a Deddf Cyfathrebiadau 2003 fel y'u diwygiwyd gan y Ddeddf Cyfathrebiadau a'u haddasu gan y Gorchymyn, ac fel y'u diwygiwyd ymhellach gan y Gorchymynion Diwygio, wedi'u hatodi yn Atodiad B. Mae canllawiau ar gyfranogiad cyrff crefyddol ar gael yn Atodiad C. (Mae copïau llawn o'r ddeddfwriaeth berthnasol ar gael yn www.opsi.gov.uk/ a'r Llyfrfa.
4. Efallai y diwygir y ddogfen hon a'r ffurflen gais o bryd i'w gilydd. Cyngorir ymgeiswyr i daro golwg ar wefan Ofcom cyn cyflwyno eu cais er mwyn sicrhau bod ganddynt fersiynau cyfredol y Nodiadau Cyfarwyddyd hyn, y ffurflen gais, a'r dogfennau cefndir perthnasol eraill.
5. Mae rhai 'cwestiynau cyffredin' yn cael eu hateb yn atodiad D y ddogfen hon er cymorth i ymgeiswyr a thrwyddedigion presennol.

Rhan 1: Y drefn gwneud cais a dyfarnu

Cylchoedd trwyddedu

1.1 Mae Ofcom yn gwahodd ceisiadau radio cymunedol yn ystod cylchoedd trwyddedu. Gan amlaf bydd Ofcom yn hysbysebu cylch trwyddedu ac yn gwahodd ceisiadau drwy gyhoeddi gwybodaeth ar ei wefan (<https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/apply-for-a-radio-broadcast-licence>). Gall darpar ymgeiswyr ac unrhyw un arall sydd â diddordeb mewn radio cymunedol ofyn am gael ein diweddariadau darlledu dros e-bost er mwyn iddynt gael y wybodaeth ddiweddaraf am radio cymunedol, gan gynnwys hysbysiad pan fyddwn yn gwahodd ceisiadau, ac am faterion darlledu eraill (<https://confirmsubscription.com/h/i/7D1B465C1F301F71>).

Cyflwyno ceisiadau

1.2 Gellir cyflwyno cais am drwydded radio cymunedol i Ofcom yn ystod cylch trwyddedu yn unig, ac yn ystod y cyfnod a nodir yn y gwahoddiad a gyhoeddir i wneud cais ar gyfer y rhanbarth neu'r lleoliad y mae'r gwasanaeth arfaethedig wedi'i leoli.

1.3 Bydd gwybodaeth am y rhanbarth yr ydym yn gwahodd ceisiadau ar ei gyfer, a sut mae gwneud cais, wedi'i chynnwys yn y ddogfen gwahoddiad a gaiff ei chyhoeddi ar dudalennau radio cymunedol ein gwefan. Ni ellir derbyn ceisiadau y tu allan i'r cyfnod a nodir ar gyfer pob rhanbarth neu leoliad.

1.4 Ni fydd Ofcom yn nodi lle y dylid lleoli gwasanaeth; yn hytrach, dylai ymgeiswyr nodi'r lleoliad a'r gymuned yr hoffent ei wasanaethu. Mae'r Gorchymyn Radio Cymunedol yn gosod cyfyngiadau ar drwyddedu gwasanaethau radio cymunedol yn ardaloedd gwasanaeth rhai gwasanaethau radio masnachol llai. Yn benodol, mae'n cyfyngu ar incwm gwasanaethau radio cymunedol o hysbysebion a nawdd.

1.5 Ni all Ofcom sicrhau y bydd amledd addas ar gael i unrhyw ymgeisydd yn unrhyw ran o unrhyw ranbarth neu leoliad penodol. Dylid gwneud pob cais ar y sail hon.

1.6 Mae'n rhaid i ymgeiswyr gydymffurfio â phob gofyniad a nodir yn y ddogfen hon, y ffurflen gais a'r gwahoddiad a gyhoeddir i wneud cais am drwydded radio cymunedol. Os na wneir hynny, efallai y gellir anghymwysu'r cais heb orfod ad-dalu'r ffi ymgeisio.

1.7 Gellir cael gafael ar y ddogfennaeth gwneud cais ar wefan Ofcom drwy fynd i <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/apply-for-a-radio-broadcast-licence>

1.8 Dylech anfon unrhyw ymholiadau i community.radio@ofcom.org.uk.

1.9 Dylid gwneud cais yn enw endid cyfreithiol unigol. Mae'n rhaid i hwn fod yn gorff corfforaethol nad yw'n dosbarthu elw (dim ond corff corfforaethol sy'n gallu dal trwydded radio cymunedol). Mae corff corfforaethol bob amser fwy neu lai yn gwmni (cofrestredig), er gall hefyd gynnwys, er enghraifft, rhai cyrff a grëwyd gan statud (nid yw elusen gofrestredig neu unigolyn ar ei ben ei hun yn gorff corfforaethol). Os yw'r

corff yn gwmni, mae'n rhaid cynnwys ei rif cofrestru ar y ffurflen gais. Os yw'r cais yn llwyddiannus, bydd Ofcom yn rhoi'r drwydded i'r endid cyfreithiol a enwir yn y cais.

1.10 Mae'n rhaid i Ofcom gael un copi electronig o gais erbyn y dyddiad cau a nodir yn y gwahoddiad i wneud cais. Dylid cyflwyno'r cais dros e-bost i community.radio@ofcom.org.uk. Fel rheol ni dderbynnir ceisiadau a gyflwynir ar ôl y dyddiad cau. Dylai ymgeiswyr gofio nad yw e-bost yn ffordd o gyfathrebu ar unwaith, yn enwedig pan fydd atodiadau mawr. Felly, cynghorir ymgeiswyr yn gryf i gyflwyno ceisiadau e-bost o leiaf 48 awr cyn y dyddiad cau, er mwyn i'r ymgeisydd allu cymryd camau ar frys os nad yw Ofcom yn eu cael. Os mai copïau papur yn unig sydd ar gael o unrhyw ran o'r ddogfennaeth sy'n ategu cais, dylid eu hanfon i: Broadcast Licensing, 5th Floor, Riverside House, 2a Southwark Bridge Road, London SE1 9HA cyn y dyddiad cau. Bydd Ofcom yn cydnabod pob cais (dros e-bost fel arfer).

1.11 Mae'n rhaid anfon ffi ymgeisio nad oes modd ei had-dalu o £600 gyda phob cais. Mae'n rhaid talu'r ffi ymgeisio (rhaid i Ofcom fod yn dal arian wedi'i glirio) erbyn y dyddiad cau a nodir yn y gwahoddiad i wneud cais am drwydded. Os oes gennych chi unrhyw ymholiadau ynglŷn â thalu, gallwch ffonio ein Hadran Gyllid (020 7783 4930). Mae'r gwahoddiad i wneud cais ar gyfer pob rhanbarth (neu leoliad(au)) yn cynnwys manylion am ddulliau talu. Ni dderbynnir taliadau mewn arian parod.

1.12 Ystyrir cyflwyno cais yn dystiolaeth o barodrwydd i dderbyn trwydded, os cynigir un, yn unol â'r telerau a nodir.

Llenwi'r ffurflen gais

1.13 Gellir dod o hyd i'r ffurflen gais am drwydded radio cymunedol ar ein gwefan (gweler y ddolen yn 1.1). Dylai ymgeiswyr lwytho copi i lawr, ei llenwi a'i chyflwyno dros e-bost i'r cyfeiriad a roddir, erbyn y dyddiad cau a nodir yn y 'gwahoddiad i wneud cais' ar gyfer y rhanbarth/leoliad y mae'r gwasanaeth arfaethedig yn dymuno darlledu ynddo. Pwrpas y cwestiynau a ofynnir a'r wybodaeth y gofynnir amdani yw galluogi Ofcom i ystyried cynigion ymgeisydd yn erbyn yr amrywiol ofynion deddfwriaethol.

1.14 Fel rhan o'r ffurflen gais, gofynnir i ymgeiswyr lunio'u Prif Ymrwymadau drafft eu hunain. Os rhoddir trwydded, bydd y rhain, yn amodol ar gytundeb Ofcom, yn sail i adran Prif Ymrwymadau trwydded yr orsaf. Rydym yn cadw'r hawl i addasu'r ymrwymadau drafft hyn er mwyn, er enghraifft, sicrhau eu bod yn addas i'r diben ac yn cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol. Lle y bo'n briodol, gwneir hyn ar y cyd â'r trwyddedai (ond mae penderfyniad Ofcom yn derfynol).

1.15 Dylai ymgeiswyr anelu at gadw'r wybodaeth yn gryno ac yn bwrpasol. Mae rhai adrannau yn cynnwys uchafswm geiriau, ac ni fydd unrhyw wybodaeth y tu hwnt i'r uchafswm geiriau yn cael ei hystyried fel rheol. Er enghraifft, os yw adran yn nodi y dylid cyflwyno'r wybodaeth mewn 100 gair neu lai, mae'n annhebygol y bydd unrhyw wybodaeth ar ôl y 100 gair cyntaf yn cael ei hystyried.

1.16 Gall ymgeiswyr ofyn am gael rhai rhannau o'r cais wedi'u cyflwyno'n gyfrinachol. Mae'r adrannau perthnasol wedi'u marcio ar y ffurflen gais. Gofynnir i ymgeiswyr roi tic yn y bocs perthnasol ar y ffurflen gais os hoffent fod yr adran yn cael ei thynnu o'r copi o'r cais sy'n cael ei gyhoeddi (gweler isod). Os bydd ymgeisydd yn gofyn i ni gadw gwybodaeth yn gyfrinachol, byddwn yn trin y cais hwn o ddifrif ac yn gwneud ein gorau i'w barchu. Ond weithiau bydd angen i ni gyhoeddi pob cais, gan gynnwys y rhannau sydd wedi'u marcio'n rhai cyfrinachol, er mwyn bodloni rhwymedigaethau cyfreithiol. Os hoffai ymgeisydd gyflwyno rhagor o wybodaeth yn gyfrinachol ar wahân i'r rhannau lle nodir bod caniatâd gwneud hynny, dylid cael

cadarnhad bod hyn yn dderbyniol ymlaen llaw, dros e-bost, gan dîm Trwyddedu Darlledu Ofcom (mae'r manylion cyswllt ym mharagraff 1.8).

1.17 Mae'n rhaid i'r holl wybodaeth a ddarperir yn y cais hwn fod yn wir ac yn gywir. Os bydd angen i'r ymgeisydd wneud unrhyw ddiwygiadau oherwydd amgylchiadau sydd y tu hwnt i'w reolaeth, yna dylid rhoi gwybod i Ofcom ar unwaith. Ni chaiff yr ymgeisydd wneud unrhyw newidiadau sylweddol i'r cynigion a ddarperir yn y cais heb gael cytundeb Ofcom. Ni fydd Ofcom yn cytuno ar unrhyw ddiwygiad y mae'n credu a fyddai'n annheg i unrhyw ymgeisydd arall sy'n gwneud cais am drwydded radio cymunedol yn y rownd honno.

Cyhoeddi Ceisiadau

1.18 Bydd ceisiadau ar gael i'r cyhoedd eu harchwilio ar wefan Ofcom. Yn fuan ar ôl y dyddiad cau ar gyfer gwneud ceisiadau, byddwn yn cyhoeddi nifer y ceisiadau a gafwyd, ac wedi hynny yn cyhoeddi, ar wefan Ofcom, pob rhan o'r ceisiadau a gafwyd ar wahân i'r rhannau hynny rydym yn cytuno i'w cadw'n gyfrinachol. Bydd y rhannau a gyhoeddir yn cynnwys enw(au), cyfeiriad(au) a rhif(au) ffôn yn ystod y dydd unigolion a enwebir i ddelio ag unrhyw ymholiadau gan y wasg neu'r cyhoedd ar ran yr ymgeisydd.

Asesu ceisiadau a dyfarnu trwyddedau

1.19 Bydd asesu ceisiadau am drwydded yn seiliedig yn bennaf ar y cynigion a gyflwynir yn y cais a fydd wedi'i lenwi. Wrth asesu ceisiadau, gall Ofcom ofyn am esboniad a/neu gynyddu cynigion gan ymgeisydd.

1.20 Mae'r broses o ystyried pob cais yn debygol o bara am sawl mis. Bydd gofyn i'r grwpiau llwyddiannus ddechrau darlledu cyn pen dwy flynedd ar ôl cael eu trwydded.

Hyd y drwydded

1.21 Mae Gorchymyn Radio Cymunedol 2004 yn nodi y gellir rhoi trwyddedau radio cymunedol am gyfnod cychwynnol o hyd at bum mlynedd. Gall trwyddedigion radio cymunedol wedyn wneud cais ar ddwy adeg i ymestyn eu trwyddedau am ddau gyfnod arall, hyd at bum mlynedd yr un. Mae mwy o wybodaeth am y broses hon ar gael ar ein gwefan: <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/amend>

1.22 Dylai grŵp ddechrau darlledu cyn pen dwy flynedd ar ôl cael trwydded. Os nad ydynt yn gallu gwneud hynny, efallai y tynnir y cynnig trwydded yn ei ôl, ac yr ystyrir yr amledd ar gyfer ei ddefnyddio yn yr un ardal neu'n rhywle arall yn y cylch nesaf o ddyfarnu trwyddedau (os oes un).

Rhan 2: Gofynion deddfwriaethol

2.1 Mae Gorchymyn Radio Cymunedol 2004 yn nodi'r nodweddion, y meini prawf dethol a'r gofynion deddfwriaethol eraill ar gyfer trwyddedu radio cymunedol. Ceir copi llawn o'r Gorchymyn yn Atodiad A.

Nodweddion gwasanaeth radio cymunedol

2.2 Mae'r Gorchymyn yn nodi 'nodweddion gwasanaeth radio cymunedol'. Er mwyn bod yn gymwys i gael trwydded radio cymunedol, mae'n rhaid i wasanaeth arfaethedig fodloni'r canlynol:

- Mae'n cael ei ddarparu'n bennaf er budd aelodau o'r cyhoedd, neu gymunedau penodol, ac er mwyn sicrhau manteision cymdeithasol, yn hytrach nag am resymau masnachol gan fwyaf nac er mwyn elw ariannol neu faterol arall i'r unigolion sy'n darparu'r gwasanaeth.
- Ei brif ddiben yw gwasanaethu un gymuned neu ragor (boed yn gwasanaethu aelodau eraill o'r cyhoedd hefyd ai peidio). (Diffinnir cymuned fel un ai pobl sy'n gweithio, yn byw neu'n cael addysg neu hyfforddiant mewn ardal neu leoliad penodol, neu bobl sydd ag un neu fwy o ddiddordebau neu nodweddion yn gyffredin).
- Nid yw'n cael ei ddarparu er mwyn gwneud elw ariannol, ac mae'n defnyddio unrhyw elw a geir yn llwyr ac yn gyfan gwbl i ddiogelu neu wella darpariaeth y gwasanaeth yn y dyfodol, neu er mwyn sicrhau manteision cymdeithasol i aelodau o'r cyhoedd neu'r gymuned darged.
- Mae'n cynnig cyfleoedd i aelodau o'r gymuned darged gyfrannu at y gwaith o weithredu a rheoli'r gwasanaeth.
- Mae'n atebol i'r gymuned darged.

Meini prawf dethol statudol

2.3 Wrth benderfynu ar yr ymgeisydd mwyaf addas i ddyfarnu trwydded radio cymunedol iddo, mae'n rhaid i Ofcom ystyried y gofynion arbennig sydd wedi'u nodi yn Adran 105 Deddf Darlledu 1990, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003 a'i haddasu gan Orchymyn Radio Cymunedol 2004 (Mae adrannau allweddol Deddf Darlledu 1990 a Deddf Cyfathrebiadau 2003 i'w gweld yn Atodiad B.) Dyma'r 'meini prawf dethol':

- a. Gallu pob ymgeisydd am y drwydded i gynnal y gwasanaeth y mae'n cynnig ei ddarparu, drwy gydol y cyfnod y byddai'r drwydded mewn grym;
- b. I ba raddau y byddai unrhyw wasanaeth arfaethedig yn darparu ar gyfer chwaethau a diddordebau trigolion y gymuned berthnasol a, lle bwriedir darparu ar gyfer unrhyw chwaethau a diddordebau arbennig y trigolion hyn, i ba raddau y byddai'r gwasanaeth yn darparu ar gyfer y chwaethau a'r diddordebau hynny;
- c. I ba raddau y byddai unrhyw wasanaeth arfaethedig yn ehangu'r amrywiaeth o raglenni sydd ar gael drwy gyfrwng gwasanaethau lleol i bobl sy'n byw yn yr ardal neu'r lleoliad lle caiff ei ddarparu ac, yn benodol, i ba raddau y byddai natur neu gynnwys y gwasanaeth yn unigryw o'i gymharu ag unrhyw wasanaeth lleol arall y byddai'r drwydded ar ei gyfer yn gorgyffwrdd â'r drwydded ar gyfer y gwasanaeth arfaethedig;

- d. I ba raddau y mae tystiolaeth fod galw neu gefnogaeth ar gyfer darparu'r gwasanaeth arfaethedig ymysg pobl sy'n byw yn yr ardal neu'r rhanbarth hwnnw;
- e. I ba raddau y byddai darparu unrhyw wasanaeth arfaethedig o'r fath yn arwain at sicrhau manteision cymdeithasol i'r cyhoedd neu'r gymuned berthnasol;
- f. Y ddarpariaeth y mae pob ymgeisydd yn cynnig ei gwneud er mwyn ei wneud yn atebol i'r gymuned berthnasol o ran darparu'r gwasanaeth arfaethedig;
- g. Y ddarpariaeth y mae pob ymgeisydd yn cynnig ei gwneud er mwyn caniatáu i aelodau o'r gymuned berthnasol gael mynediad at y cyfleusterau a fydd yn cael eu defnyddio i ddarparu'r gwasanaeth ac iddynt gael hyfforddiant i ddefnyddio'r cyfleusterau hynny.

Y gallu i gynnal y gwasanaeth

2.4 Wrth gyflawni ei ddyletswyddau statudol o dan adran 105(1)(a), mae'n rhaid i Ofcom ystyried a oes gan ymgeisydd, neu a yw'n debygol o gael, mynediad at ddigon o adnoddau ariannol ac adnoddau eraill i sefydlu ac i gynnal y gwasanaeth arfaethedig. Mae'r ffurflen gais yn cynnwys cwestiynau ynghylch pa weithgareddau darlledu a gweithgareddau oddi ar yr awyr sy'n cael eu cynllunio, y costau a'r adnoddau a fydd eu hangen, sut mae'r ymgeisydd yn bwriadu talu am y rhain, a'r adnoddau dynol sydd ynghlwm wrth hynny, yn ogystal â phrofiad perthnasol y grŵp a'r aelodau unigol a pha gysylltiadau priodol y mae'r ymgeisydd eisoes wedi'u sefydlu. Mae angen cynllun busnes clir ar ymgeiswyr i ddangos sut maent yn bwriadu sefydlu'r gwasanaeth a'i gynnal pan fydd ar yr awyr. Mae angen gwybodaeth ariannol fanwl arnom – cyllidebau a chyllid – ar gyfer sefydlu a'r flwyddyn gyntaf o weithredu yn unig. Heb gynllun busnes sydd wedi cael ei bwysu a'i fesur yn ofalus, mae'n annhebygol y bydd ymgeisydd yn gallu dangos y bydd yn gallu cynnal y gwasanaeth arfaethedig.

Darparu ar gyfer chwaethau a diddordebau'r gymuned, ehangu'r dewis a bod yn unigryw o gymharu â gwasanaethau radio lleol eraill

2.5 Er mwyn ein helpu i ystyried gofynion adrannau 105(1)(b) ac (c), mae angen i ymgeiswyr nodi eu nodau cyffredinol ar gyfer y gwasanaeth rhaglenni arfaethedig, a rhai manylion ynghylch yr allbwn sydd ganddynt mewn golwg. Mae angen i ni ddeall sut rydych chi wedi dod i'r casgliad bod eich cynlluniau rhaglenni yn briodol ar gyfer eich cymuned darged. Wrth ystyried a yw cynigion ymgeisydd yn ehangu'r amrywiaeth o raglenni yn yr ardal, ac a yw ei gynnwys yn unigryw o'i gymharu â gwasanaethau eraill, byddwn yn edrych ar wasanaeth radio masnachol lleol ac unrhyw ddarlledwyr radio cymunedol eraill sydd eisoes wedi'u trwyddedu y byddai'r gwasanaeth cymunedol arfaethedig yn gorgyffwrdd â nhw. Mae hyn yn cynnwys gwasanaethau analog (FM a thonfedd ganolig) ond nid gwasanaethau digidol. Dylai'r cynlluniau rhaglenni a gyflwynir yn y cais fod yn sail i 'Brif Ymrwymadau' yr ymgeisydd llwyddiannus a fydd, yn amodol ar gytundeb Ofcom, yn rhan o'r drwydded, felly mae'n rhaid i chi fod yn sicr y gallwch gyflawni'r hyn rydych chi'n ei gynnig yn eich cais. (Mae'r ffurflen gais yn gofyn i bob ymgeisydd lunio'u 'Prif Ymrwymadau' drafft eu hunain.)

Tystiolaeth o alw neu gefnogaeth leol

2.6 Mae adran 105(1)(d) yn mynnu bod Ofcom yn ystyried hyd a lled y dystiolaeth o alw neu gefnogaeth leol ar gyfer darparu gwasanaeth arfaethedig. Heb fynd dros yr uchafswm geiriau a nodir ar y ffurflen gais, penderfyniad yr ymgeiswyr yw sut maent yn dangos galw neu gefnogaeth, a pha dystiolaeth o gefnogaeth yr hoffent ei chyflwyno. Lle dibynnir ar dystiolaeth fel llythyrau neu adroddiadau ymchwil, gall ceisiadau

gynnwys detholiadau perthnasol byr sy'n grynodeb cywir a chynhwysfawr, ond ni ddylid cyflwyno copïau gwreiddiol neu lawn o ddogfennau (os ydym am weld y deunydd gwreiddiol, gofynnwn amdano). Dylai ymgeiswyr nodi nad yw Ofcom o'r farn fod cefnogaeth gyffredinol ar gyfer sefydlu gorsaf radio cymunedol newydd mor arwyddocaol ar y cyfan â thystiolaeth o gefnogaeth ystyriol i gynigion penodol ymgeisydd. Ar ben hynny, ni fydd llythyrau yn seiliedig ar dempled na deisebau yn cael eu hystyried yn dystiolaeth arwyddocaol o gefnogaeth yn gyffredinol. Serch hynny, caiff ymgeiswyr grynhoi tystiolaeth o alw neu gefnogaeth gyffredinol o'r fath yn eu ffurflen gais.

Manteision cymdeithasol

2.7 Y 'nodwedd gwasanaeth radio cymunedol' gyntaf a nodir yn y Gorchymyn yw bod gwasanaethau'n cael eu darparu'n bennaf "er budd aelodau o'r cyhoedd, neu o gymunedau penodol, ac i sicrhau manteision cymdeithasol". Mae adran 105(1)(e) yn mynnu bod Ofcom yn ystyried i ba raddau y byddai'r gwasanaeth yn sicrhau manteision cymdeithasol (gellir ystyried 'manteision cymdeithasol' fel 'buddion cymunedol' hefyd.) Mae Gorchymyn Radio Cymunedol 2004 yn diffinio 'manteision cymdeithasol' fel cyflawni'r pedwar amcan mantais gymdeithasol gorfodol canlynol, a hynny yng nghyswllt unigolion neu grwpiau o unigolion yn y gymuned darged, neu aelodau eraill o'r cyhoedd:

- (a) darparu gwasanaethau darlledu sain i unigolion nad ydynt fel arall yn cael eu gwasanaethu'n ddigonol gan wasanaethau o'r fath;
- (b) hwyluso trafod a mynegi barn;
- (c) darparu addysg neu hyfforddiant i unigolion nad ydynt yn cael eu cyflogi gan y sawl sy'n darparu'r gwasanaeth; a
- (d) deall y gymuned benodol yn well a chryfhau cysylltiadau yn y gymuned honno.

2.8 Ar ben hynny, efallai y bydd gan ymgeisydd amcanion eraill sy'n gymdeithasol eu natur (neu 'nodau' mantais gymdeithasol) nad ydynt yn perthyn i'r rhestr uchod (ac mae saith amcan posibl ychwanegol wedi'u rhestru yn y Gorchymyn (gweler Atodiad A, Erthygl 2(3) y Gorchymyn). Bydd pob amcan mantais gymdeithasol yn cael ei ystyried wrth asesu ceisiadau, yn ogystal â'r gallu a'r adnoddau sydd gan ymgeisydd i'w cyflawni. O ran yr amcanion mantais gymdeithasol a gynigir gan ymgeiswyr, ond nad ydynt wedi'u rhestru'n benodol yn y Gorchymyn, bydd yn rhaid i Ofcom farnu i ba raddau y gallent sicrhau manteision cymdeithasol.

Atebolrwydd i'r gymuned

2.9 Mae Adran 105(1)(f) yn mynnu bod Ofcom yn ystyried y ddarpariaeth y mae ymgeisydd yn ei chynnig er mwyn gwneud yr orsaf yn atebol i'r gymuned berthnasol. Mae atebolrwydd i'r gymuned darged yn un o'r 'nodweddion gwasanaeth' a restrir yn y Gorchymyn, ac felly mae'n rhan hanfodol o'r gwasanaeth. Mae'n rhaid i ymgeiswyr nodi'n glir sut maent yn bwriadu mynd i'r afael â'r gofyniad hwn, gan gynnwys cyfeirio at ddulliau ffurfiol ac anffurfiol ar gyfer sicrhau atebolrwydd i'r gymuned, ac ar gyfer casglu adborth gan y gynulleidfa darged.

Darparu mynediad a hyfforddiant

2.10 Mae Adran 105(1)(g) yn mynnu ein bod yn ystyried cynigion ymgeisydd er mwyn caniatáu i aelodau o'r gymuned darged gael mynediad at y cyfleusterau a fydd yn cael eu defnyddio i ddarparu'r gwasanaeth ac iddynt gael hyfforddiant i ddefnyddio'r

cyfleusterau hynny. Mae rhoi cyfleoedd i aelodau o'r gymuned darged gymryd rhan yn y gwaith o weithredu a rheoli'r gwasanaeth yn 'nodwedd gwasanaeth', ac felly mae hwn hefyd yn ofyniad hanfodol. Er enghraifft, mae angen gwybodaeth arnom am sut gall grwpiau neu unigolion o'r gymuned darged gymryd rhan yn amrywiol weithgareddau'r orsaf. Mae gofyniad hyfforddi ar wahân ac ychydig yn wahanol wedi'i nodi fel rhan o'r amcanion mantais gymdeithasol (gweler paragraff 2.7 (c) uchod).

Effaith ar radio masnachol a rheolau cyllido

2.11 Yn ychwanegol at y meini prawf dethol y cyfeirir atynt uchod, mae'n rhaid i Ofcom ystyried yr angen i sicrhau na fydd unrhyw wasanaeth radio cymunedol yn rhagfarnu'n ormodol ar hyfywedd economaidd unrhyw wasanaeth radio lleol (masnachol) arall. Mae'r ddyletswydd hon yn golygu mwy na gweithredu'r cyfyngiadau penodol a nodir yn y Gorchymyn yn unig. Mae'r ffurflen gais yn cynnwys cwestiynau ynghylch a yw grŵp yn bwriadu ceisio cyllid drwy werthu hysbysebion neu nawdd ar yr orsaf. Caiff unrhyw asesiad ei gynnal gan Ofcom. Bydd unrhyw benderfyniadau i (er enghraifft) newid y cyfyngiad ar incwm a geir o hysbysebion a nawdd i lefel sy'n is na'r hyn a nodir yn y ddeddfwriaeth yn cael eu gwneud gan Ofcom ar adeg dyfarnu'r drwydded. Nid yw Ofcom yn gallu cynyddu'r cyfyngiad (hy i ganiatáu cynnwys rhagor o hysbysebion a nawdd) i lefel sy'n uwch na'r hyn a bennir gan y Gorchymyn.

2.12 Mae'n rhaid i Ofcom gynnwys, ym mhob trwydded, amodau sy'n ymwneud â chyfran yr incwm y gall y trwyddedai ei gael o hysbysebu a nawdd ar gyfer rhaglenni y telir amdano. Mae'n rhaid i'r amodau hyn fod yn rhai sy'n ymddangos i ni yn briodol i sicrhau na fydd gwasanaeth radio cymunedol yn rhagfarnu'n ormodol ar hyfywedd economaidd unrhyw wasanaeth radio masnachol lleol arall (heb fod yn un y BBC).

2.13 Heb ragfarnu cyffredinolrwydd y gofyniad effaith economaidd hwn, rhaid i Ofcom osod amodau i sicrhau, i bob pwrpas, bod pob gwasanaeth radio cymunedol trwyddedig wedi'i wahardd rhag cael unrhyw incwm perthnasol o hysbysebu a nawdd ar yr awyr y telir amdano, heblaw yn y cysylltiadau canlynol:

- 'Iwfans refeniw penodedig' o gyfanswm o £15,000 fesul blwyddyn ariannol y trwyddedai am incwm perthnasol o'r fath – mae'r eithriad hwn yn gymwys i unrhyw wasanaeth radio cymunedol lle mae'r gwasanaeth hwnnw'n gorgyffwrdd ag unrhyw wasanaeth radio masnachol lleol sy'n gwasanaethu cynulleidfa bosibl nad yw'n fwy na 150,000 o bobl sy'n 15 mlwydd oed neu'n hŷn;
- 'Iwfans refeniw penodedig' o gyfanswm o £15,000 fesul blwyddyn ariannol y trwyddedai am incwm perthnasol o'r fath ynghyd â chyfran o gyfanswm yr incwm perthnasol (a nodir gan Ofcom yn y drwydded), ond na fydd yn fwy na 50% o gyfanswm yr incwm perthnasol (gan ddiystyru'r lwfans refeniw penodedig) ar gyfer y drwydded dan sylw yn y flwyddyn honno – mae'r eithriad hwn yn gymwys i'r holl wasanaethau radio cymunedol heblaw gwasanaeth radio cymunedol y cyfeiriwyd ato yn y pwynt bwled uchod. Dylid nodi bod gwasanaeth radio cymunedol sy'n gorgyffwrdd ag unrhyw wasanaeth radio masnachol lleol sy'n gwasanaethu cynulleidfa bosibl nad yw'n fwy na 150,000 o bobl sy'n 15 mlwydd oed neu'n hŷn, sydd wedi'i amrywio ar unrhyw adeg yn unol ag adran 106(1A)(e) Deddf 1990, hefyd yn dod o dan yr eithriad hwn.

Er mwyn osgoi unrhyw amheuaeth, mae nawdd ar gyfer rhaglenni yn cynnwys nawdd i orsaf neu i sianel, a chyfathrebiadau masnachol.

2.14 At ddibenion y Gorchymyn, bydd drwy drwydded yn "gorgyffwrdd" os bydd cynulleidfa bosibl un o'r gwasanaethau trwyddedig yn cynnwys 50% neu fwy o gynulleidfa o oedolion bosibl y gwasanaeth trwyddedig arall. Mae'r diffiniad yn cyfeirio at orgyffwrdd o ran *poblogaeth*, yn hytrach nag ardal. Mae gorgyffwrdd yn berthnasol y ddwy ffordd; hy gwasanaeth cymunedol yn gorgyffwrdd â gwasanaeth masnachol, ac fel arall. Mae hi'r un mor bwysig cofio nad yw'r gofyniad wedi'i gyfyngu i wasanaethau masnachol sy'n bodoli eisoes, ond ei fod yn cynnwys unrhyw wasanaeth masnachol newydd a allai gael trwydded ar ôl i drwydded radio cymunedol gael ei dyfarnu mewn ardal. Nid oes cynlluniau ar hyn o bryd i lansio gwasanaethau radio masnachol lleol newydd. Serch hynny, mae Ofcom yn cadw'r hawl i hysbysebu trwyddedau ar gyfer gwasanaethau o'r fath yn y dyfodol os bydd hynny'n briodol yn ein barn ni.

2.15 Mae rhestr o'r ffigurau poblogaeth oedolion ar gyfer dalgylchoedd mesuradwy radio masnachol ar gael ar ein gwefan, drwy fynd i <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/radio-broadcasters/formats-content>. Cyfrifoldeb ymgeiswyr yw gwirio a yw'r ardal maent yn gwneud cais i'w gwasanaethu o fewn dalgylch mesuradwy radio masnachol sy'n cynnwys 150,000 neu lai o oedolion.

2.16 Os yw trwydded radio masnachol "wedi'i hamrywio ar unrhyw adeg yn unol ag adran 106(1A)(e) Deddf 1990" caiff hyn ei adlewyrchu yn ei Fformat o dan y pennawd 'lleoliad y stiwdio'. Os yw'r Fformat yn caniatáu i raglenni a wneir yn lleol gael eu cynhyrchu o fewn ardaloedd trwyddedig gorsaf arall (a fydd wedi'u rhestru yn y rhan hon o'r Fformat), mae wedi cael ei amrywio o dan yr adran hon yn Neddf 1990. Gellir dod o hyd i bob Fformat ar ein gwefan, drwy fynd i www.ofcom.org.uk/static/radiolicensing/html/radio-stations/analogue/analogue-main.htm.

Perchnogaeth

2.18 Bydd yn rhaid i Ofcom allu bodloni'i hun bod ymgeiswyr yn cydymffurfio'n llawn â darpariaethau statudol yng nghyswllt perchnogaeth a rheolaeth effeithiol; gweler paragraffau 4.2-4.6 isod am ragor o fanylion. Ar ben hynny, mae'n rhaid i Ofcom allu bodloni'i hun bod ymgeiswyr yn unigolion 'priodol ac addas' cyn gallu rhoi trwydded. Mae'r ffurflen gais yn cynnwys cwestiynau i alluogi Ofcom i gyflawni'r amcanion hyn. Bydd Ofcom yn ceisio cadarnhad ynghylch y materion hyn cyn cyhoeddi trwydded, a hynny drwy gyflwyniad Datganiad ffurfiol wedi'i lofnodi gan yr ymgeisydd (gweler hefyd paragraff 6.1).

Gofynion deddfwriaethol eraill

2.19 Mae rhagor o ofynion deddfwriaethol ynghylch materion rhaglennu, ariannol a pherchnogaeth wedi'u nodi mewn rhannau eraill o'r ddogfen hon. Mae'r gofynion o dan y Ddeddf Telegraffiaeth Ddi-wifr ar gyfer cael trwyddedau ar wahân o dan y Ddeddf hon yn cael sylw yn adran 4.18 isod.

Rhan 3: Darparu'r gwasanaeth radio

Prif Ymrwymadau

3.1 Cyfeirir at 'nodweddion gwasanaethau radio cymunedol' yn adrannau blaenorol y Nodiadau hyn. O ganlyniad i'r angen i asesu ceisiadau am drwyddedau radio cymunedol yng ngoleuni'r nodweddion sylfaenol hyn, mae ffurflen gais radio cymunedol Ofcom yn gofyn am wybodaeth nad yw'n ymwneud yn uniongyrchol â gweithgareddau darlledu ar yr awyr. O dan adran 106(1) Deddf Darlledu 1990, a Gorchymyn Radio Cymunedol 2004, mae'n rhaid i Ofcom gynnwys amodau o'r fath ym mhob trwydded radio cymunedol fel sy'n briodol ar gyfer sicrhau bod cymeriad y gwasanaeth, fel y nodir yn y cais, yn cael ei gynnal. O ganlyniad, mae gan bob gorsaf 'Brif Ymrwymadau' penodol sydd wedi'u cynnwys mewn trwyddedau unigol fel y rhoddir hwy, yn seiliedig ar gynigion ceisiadau. Fel rhan o'r cais am drwydded, gofynnir i ymgeiswyr lunio drafft o'u 'Prif Ymrwymadau' eu hunain, sy'n cael eu cynnwys yn y drwydded os yw'r cais yn llwyddiannus. (Efallai y bydd Ofcom yn gofyn am ddiwygiadau os, er enghraifft, ein bod yn teimlo bod gofyn eu newid er mwyn adlewyrchu cynigion y cais yn well). Bydd unrhyw newidiadau dilynol i 'Brif Ymrwymadau' penodol gorsaf unigol ond yn cael eu caniatáu gan Ofcom ar sail ar hyn a nodir yn adran 106 (1A) ac (1B) Deddf Darlledu 1990, fel y'i diwygiwyd gan Orchymyn Radio Cymunedol 2004. Mae'r canllawiau a'r ffurflen gais ar gyfer newid y Prif Ymrwymadau ar gael ar ein gwefan drwy fynd i <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/amend>

3.2 Mae'r Prif Ymrwymadau yn cynnwys:

- 'disgrifiad o gymeriad y gwasanaeth' sy'n disgrifio'r gymuned darged (neu gymunedau targed), prif bwrpas a phrif swyddogaethau neu weithgareddau'r gwasanaeth;
- y gwasanaeth rhaglenni (gan gynnwys manylion am y math o gerddoriaeth a chynnwys siarad a ddarlledir; a yw'r gwasanaeth yn darlledu mewn unrhyw ieithoedd ar wahân i Saesneg; nifer lleiaf yr oriau o allbwn gwreiddiol ac allbwn wedi'i gynhyrchu'n lleol, ac ymrwymiad y bydd y stiwdio wedi'i lleoli yn ardal ddarlledu'r orsaf); ac
- amcanion sy'n ymwneud â sicrhau manteision cymdeithasol, cyfleoedd i gymryd rhan yn y gwaith o weithredu a rheoli'r gwasanaeth, ac atebolrwydd i'r gymuned berthnasol.

Allbwn wedi'i gynhyrchu'n lleol

3.3 Gall ymgeiswyr am drwydded radio cymunedol gynnig darparu gwasanaeth sy'n cael ei gynhyrchu'n gyfan gwbl yn lleol, neu wasanaeth sydd o bryd i'w gilydd yn darlledu allbwn wedi'i gynhyrchu gan ffynhonnell y tu allan i'r ardal drwyddedig. Fodd bynnag, fel y nodwyd yn flaenorol, mae'n rhaid i wasanaethau radio cymunedol gyflawni amrywiaeth o amcanion 'mantaes gymdeithasol' (budd cymunedol) fel rhan o'u cylch gwaith yn gwasanaethu'r gymuned leol, ac efallai y bydd gofynion o'r fath yn cyfyngu ar y graddau y bydd yn briodol defnyddio deunydd a gynhyrchir y tu allan i'r ardal drwyddedig. Bydd cynigion ymgeisydd ar gyfer faint o raglenni a fydd yn cael eu cynhyrchu'n lleol yn cael eu cynnwys yn y Prif Ymrwymadau, ac felly byddant yn rhan o'r drwydded.

Lleoliad y stiwdio

3.4 Gofynnwn i ymgeiswyr roi gwybod i ni ym mhle y lleolir eu stiwdio (ond rydym

yn derbyn na fydd rhai ymgeiswyr wedi cytuno ar leoliad stiwdio ar adeg gwneud y cais). I sicrhau bod gwasanaeth yn bodloni'r meini prawf statudol ar gyfer darparu mynediad a chyfranogiad yn ogystal â darparu allbwn wedi'i gynhyrchu'n lleol, rydym yn mynnu bod y stiwdio wedi'i lleoli yn yr ardal ddarlledu drwyddedig. Bydd y Prif Ymrwymadau yn nodi bod y stiwdio wedi'i lleoli yn yr ardal ddarlledu, heb nodi ble yn union. Mae hyn yn caniatáu newid lleoliad y stiwdio, ond yn cadw'r gofyniad iddi fod yn yr ardal ddarlledu.

Allbwn gwreiddiol

3.5 Yn eu cais, gofynnir i ymgeiswyr ymrwymo i ddarlledu swm penodol o allbwn wedi'i gynhyrchu'n lleol bob dydd. Rydym yn diffinio 'allbwn gwreiddiol' fel allbwn sydd, yn y lle cyntaf, yn cael ei gynhyrchu ar gyfer y gwasanaeth a'i drosglwyddo ganddo, ac mae'n eithrio allbwn a drosglwyddwyd yn rhywle arall ynghynt. Gall allbwn gwreiddiol fod yn fyw neu wedi'i recordio ymlaen llaw. Nid yw ailadrodd darllediadau o allbwn gwreiddiol yn cyfrif tuag at y gofyniad lleiaf.

3.6 Mae ymgeiswyr am drwydded radio cymunedol yn rhydd i benderfynu i ba raddau y maent yn bwriadu defnyddio systemau tracio llais neu ddarlledu awtomataidd, neu wasanaethau cynnal, ar yr amod na fydd defnyddio systemau neu wasanaethau o'r fath yn rhwystro'r gwasanaeth arfaethedig rhag bodloni'r gofynion statudol, nac yn ei atal rhag cyflawni ei Brif Ymrwymadau. Os bydd y cais yn llwyddiannus, bydd adran 'gwasanaeth rhaglenni' y prif ymrwymadau drafft, a fydd yn cynnwys ymrwymiad i lefel lleiaf o allbwn gwreiddiol bob dydd, yn rhan o'r drwydded, a byddai'n rhaid i Ofcom gytuno ar unrhyw newidiadau dilynol.

Gofynion statudol cyffredinol o ran rhaglenni

3.7 Mae Cod Darlledu Ofcom ar gael yn:
<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code>

Mae cyfarwyddyd ynghylch gwahanol adrannau o'r Cod yn cael ei adolygu a'i ddiweddarau yn rheolaidd ar wefan Ofcom yma:

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/programme-guidance>

Rheoleiddio hysbysebion a nawdd

3.8 Mae darlledu hysbysebion yn cael ei gydreoleiddio gan yr Awdurdod Safonau Hysbysebu. Mae ei godau hysbysebion ar gael yn: www.cap.org.uk/Advertising-Codes.aspx. Cyfrifoldeb Ofcom yw rheoleiddio nawdd a ddarlledir, ac mae'r rheolau yn y Cod Darlledu: <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code>

3.9 Ofcom sy'n rheoleiddio cyfathrebiadau masnachol ar raglenni radio, ac mae'r rheolau ar gyfer allbwn o'r fath yng Nghod Darlledu Ofcom, Adran 10 (gweler 3.7 uchod).

Cwynion

3.10 Delir â chwynion yn yr un ffordd ag ar gyfer pob gwasanaeth radio trwyddedig arall. Bydd gofyn i drwyddedigion recordio'r holl allbwn a drosglwyddir, a chadw'r recordiadau am gyfnod o 42 diwrnod ar ôl y dyddiad darlledu. Mae'n rhaid i'r trwyddedai sicrhau bod y recordiadau hyn ar gael i Ofcom at ddibenion monitro ac

ymchwilio i gwynion, a thalu am hynny ei hun. Dylai'r trwyddedai sicrhau bod ganddo gapasiti recordio sbâr er mwyn galluogi iddo barhau i recordio yn achos methiant neu waith cynnal a chadw arferol. Bydd methu darparu recordiad o allbwn pan ofynnir am hynny gan Ofcom (yn achos ymchwiliad i gŵyn gwrandawr, neu am unrhyw reswm arall) yn cael ei ystyried yn achos difrifol o dorri amodau'r drwydded.

3.11 Os bydd Ofcom yn cadarnhau cwyn, gellir trosglwyddo unrhyw gostau a wynebir gan Ofcom wrth ymchwilio i gŵyn, gan gynnwys cyfieithu deunydd a ddarledwyd mewn iaith ar wahân i Saesneg, i'r trwyddedai. Mae trefn gwyno Ofcom ar gael yn <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/how-to-report-a-complaint>

Rhan 4: Materion yn ymwneud ag arian a pherchnogaeth

Perchnogaeth a rheolaeth

4.1 Mae Rhan II o Atodlen 2 Deddf Darlledu 1990, fel y'i diwygiwyd gan Orchymyn Radio Cymunedol 2004, yn nodi'r categorïau o bobl neu sefydliadau nad ydynt yn gymwys i ddal trwydded Deddf Darlledu. Ar ben hynny, mae Gorchymyn Radio Cymunedol 2004 yn gosod cyfyngiadau ar berchnogaeth gwasanaethau radio cymunedol (gweler Atodiad A, Erthyglau 6 a 7 y Gorchymyn). Mae disgrifiad cryno o bwy sy'n anghymwys i'w weld isod (paragraff 4.2). Dylai ymgeiswyr sicrhau bod y berchnogaeth arfaethedig, ac agweddau eraill ar reolaeth yr orsaf, yn cydymffurfio'n llawn â'r gofynion hyn. Mae cyfarwyddyd ar gyfranogiad cyrff crefyddol wedi'i nodi yn Atodiad C. Bydd Ofcom hefyd yn ystyried strwythur cyfansoddiadol ac aelodaeth llywodraethu arfaethedig grŵp yr ymgeisydd, yn enwedig i'r graddau y gallai hyn bennu rheolaeth effeithiol ar y drwydded.

4.2 Yn gryno, mae Deddf Darlledu 1990 yn nodi'r achosion o anghymhwysu sy'n rhwystro unigolion neu gyrff rhag dod yn ddeiliaid trwydded neu barhau i fod yn ddeiliaid, neu rhag cymryd rhan mewn trwydded radio cymunedol. Mae'r unigolion neu gyrff sydd wedi'u hanghymhwysu yn cynnwys y canlynol:

- i. Ni all **awdurdodau lleol** ddal trwyddedau heblaw am pan fydd y gwasanaeth radio wedi'i fwriadu'n llwyr at ddibenion cyflawni swyddogaethau awdurdod lleol a darparu gwybodaeth ynghylch ei weithgareddau (gweler hefyd adran 349 Deddf Cyfathrebiadau 2003). Ym mhob achos arall, maent wedi'u cyfyngu i fudd o 5% mewn unrhyw gwmni sy'n dal trwydded radio (mae hyn yn cyfeirio at ddal cyfranddaliadau, ac ni fyddai'n berthnasol i grantiau gan awdurdodau lleol i drwyddedai radio cymunedol). Nid yw swyddogion awdurdodau lleol wedi'u gwahardd rhag cymryd rhan mewn trwydded radio.
- ii. Ni all **cyrff gwleidyddol** ddal trwyddedau ac maent wedi'u cyfyngu i gymryd rhan â budd o 5% mewn unrhyw gwmni sydd yn dal trwydded. Serch hynny, gall swyddog corff gwleidyddol gymryd rhan mewn trwydded radio cymunedol.
- iii. Ni all **y BBC** nac **Awdurdod Cymru** ddal trwydded radio cymunedol.
- iv. Ni all **asiantaethau hysbysebu** na'u cysylltiadau (gan gynnwys cyfarwyddwyr) ddal trwyddedau ac maent wedi'u cyfyngu i gymryd rhan â budd o 5% mewn unrhyw gwmni sydd yn dal trwydded.
- v. Ni all unrhyw un sydd wedi'i gael yn euog o unrhyw drosedd darlledu heb awdurdod (**darlledu anghyfreithlon ('pirate')**) o dan Ddeddf Telegraffiaeth Ddi-wifr 2006 neu Ddeddf y Môr a Darlledu (Troseddau) 1967 (Marine & Broadcasting (Offences) Act 1967), neu o drosedd o dan adran 97 Deddf Darlledu 1990, gymryd rhan (mewn unrhyw gapasiti) yn y gwaith o weithredu'r drwydded radio neu'r gwaith o wneud rhaglenni sy'n rhan o'r gwasanaeth trwyddedig am bum mlynedd ar ôl dyddiad yr euogfarn.
- vi. Ni all **cyrff crefyddol** a'u cysylltiadau ddal trwyddedau oni bai eu bod yn cael cymeradwyaeth ymlaen llaw gan Ofcom; gweler Atodiad C am gyfarwyddyd.

4.3 Mae'r Gorchymyn Radio Cymunedol yn nodi bod yn rhaid i ddeiliad trwydded fod yn gorff corfforaethol. Mae hefyd yn nodi nad oes modd i gwmni'r BBC, Channel 4 na S4C ddal trwydded, na pherson (neu gwmni) sy'n dal trwydded Deddf Darlledu ar hyn o bryd, heblaw am drwydded i ddarparu gwasanaeth radio cymunedol, neu wasanaeth rhaglenni sain digidol, neu drwydded gwasanaeth cyfyngedig (radio neu

deledu), neu wasanaeth cynnwys trwyddedadwy radio (hy gwasanaeth lloeren neu gebl), neu wasanaeth cynnwys trwyddedadwy teledu, neu wasanaeth rhaglenni teledu digidol lleol.

4.4 Mewn geiriau eraill, mae deiliaid unrhyw un o'r trwyddedau canlynol i gyd wedi'u gwahardd rhag rheoli trwydded radio cymunedol: trwydded radio masnachol cenedlaethol neu leol, pob trwydded amblecs, trwydded gwasanaeth ychwanegol digidol, trwydded gwasanaeth ychwanegol, trwydded teledu sianeli 3, 4 a 5 ac S4C, trwydded gwasanaeth ychwanegol masnachol teledu, trwydded teledestun, a thrwydded gwasanaeth rhaglenni digidol teledu. Mae'r cyfyngiadau hyn hefyd yn berthnasol i bobl sy'n gysylltiedig â deiliaid trwyddedau o'r fath.

4.5 Ni all cwmni neu sefydliad ddal mwy nag un drwydded radio cymunedol. Mae'r cyfyngiad hefyd yn berthnasol i unrhyw gorff corfforaethol sy'n gysylltiedig â chorff o'r fath arall sy'n dal trwydded o'r fath. Er enghraifft, gallai'r cysylltiad fod yn berchnogaeth cwmnïau a/neu gyfarwyddiaethau sy'n goryffwrdd.

Unigolion addas a phriodol

4.6 O dan Ddeddf Darlledu 1990, ni all Ofcom roi trwydded i rywun nad yw'n cael ei ystyried yn unigolyn 'addas a phriodol'. Gan nad yw'r term 'addas a phriodol' wedi'i ddiffinio yn y Ddeddf, caiff Ofcom ddefnyddio ei ddisgresiwn i benderfynu nad yw'n ystyried unigolyn yn addas ac yn briodol i ddal trwydded. Os bydd Ofcom yn dod yn ymwybodol o unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu na ellir ystyried ymgeisydd yn unigolyn 'addas a phriodol' i ddal trwydded radio cymunedol, bydd yr ymgeisydd yn cael cyfle llawn i gyflwyno sylwadau cyn i Ofcom ddod i benderfyniad.

Newidiadau i gyfansoddiad

4.7 Mae Ofcom yn cadw'r hawl i ddirymu trwydded ar ôl ei dyfarnu neu ei rhoi os bydd newidiadau yn cael eu gwneud a'u bod yn effeithio ar natur neu nodweddion y trwyddedai, neu'r unigolion sy'n rheoli'r drwydded neu sydd â budd ynddi, a hynny i'r graddau y byddent wedi effeithio ar benderfyniad Ofcom i ddyfarnu'r drwydded pe bai'r newidiadau wedi digwydd cyn y dyfarniad. Nid yw hyn yn golygu y bydd pob newid i berchnogaeth trwyddedai yn achosi problemau o reidrwydd. Os bydd newidiadau i'ch trwyddedai yn digwydd, cynghorir chi i geisio cyngor gan Ofcom cyn gynted ag y bo modd (gweler paragraff 1.8 am fanylion cyswllt). Bydd angen rhoi gwybod i Ofcom am unrhyw newid mewn rheolaeth yn brydlon.

Trosglwyddo trwydded

4.8 Ni ellir trosglwyddo trwydded o un corff i'r llall heb ganiatâd ysgrifenedig Ofcom. Mae'r ddeddfwriaeth yn datgan na roddir caniatâd o'r fath oni bai fod Ofcom yn fodlon fod yr unigolyn (corff neu gwmni) y bwriedir trosglwyddo'r Drwydded iddo mewn sefyllfa i gydymffurfio â holl amodau'r drwydded gydol gweddill cyfnod y drwydded. Dim ond ceisiadau i drosglwyddo trwydded gan ddeiliad presennol y drwydded fydd yn cael eu hystyried. Bydd gofyn i'r unigolyn y bwriedir trosglwyddo'r drwydded iddo ddarparu gwybodaeth am y cwmni neu'r corff a fydd yn dal y drwydded, tystiolaeth o'r cyllid sydd ar gael i ddeiliad newydd y drwydded er mwyn cynnal y gwasanaeth wrth fynd ymlaen, a gwybodaeth arall fel yr ystyrir yn briodol adeg y cais.

Y wybodaeth ariannol sy'n ofynnol gan ymgeiswyr

4.9 Fel y cyfeirir ato ym mharagraff 2.4, mae Ofcom yn mynnu bod ymgeiswyr yn

darparu gwybodaeth am eu hadnoddau ariannol (ac adnoddau eraill) er mwyn asesu eu gallu i gynnal y gwasanaeth arfaethedig (fel sy'n ofynnol o dan adran 105(1)(a) Deddf Darlledu 1990). Bydd angen i Ofcom fod yn sicr fod gan ymgeisydd fynediad at ddigon o gyllid cychwynnol i sefydlu'r gwasanaeth arfaethedig, a'i fod wedi cyfrifo'r lefelau disgwylidig o gostau a refeniw yn realistig, fel bod y gwasanaeth yn gallu cyflawni ei 'Brif Ymrwymadau'. Ar ben hynny, disgwylir i drwyddedigion gyflwyno adroddiad cyllid i Ofcom bob blwyddyn fel rhan o'r broses adrodd flynyddol.

Hysbysebion a nawdd

4.10 Mae'r Gorchymyn yn gosod cyfyngiadau ar ffynonellau incwm. Ym mis Mawrth 2015 roedd Gorchymyn Radio Cymunedol (Diwygio) 2015 wedi newid y rheolau cyllido ar gyfer gwasanaethau radio cymunedol. Mae'r rhain wedi'u hegluro'n fanwl ym mharagraffau 2.11-2.17. Yn gryno:

- mae pob gorsaf yn cael 'lwfans refeniw sefydlog' o £15,000 fesul blwyddyn ariannol sy'n cael ei dalu o nawdd a hysbysebu ar yr awyr;
- efallai y caniateir i rai gorsafoedd gael hyd at 50% o gyfanswm eu hincwm perthnasol fesul blwyddyn ariannol (hy heb ystyried y 'lwfans refeniw sefydlog') o nawdd a hysbysebu ar yr awyr y telir amdano, os bydd rhai amodau'n berthnasol.

4.11 Gellir darlledu hysbysebion yn gyfnewid am dâl neu gydnabyddiaeth werthfawr arall; bydd y ddau yn cyfrif tuag at y cyfyngiadau a nodir uchod. Mae'r cyfyngiadau ar incwm o hysbysebu a nawdd yn cyfeirio at nawdd ar gyfer rhaglenni sydd wedi'u cynnwys yn y gwasanaeth, nawdd ar gyfer yr orsaf ac incwm a geir o gyfathrebiadau masnachol ar raglenni. Mae incwm a geir o nawdd ar gyfer unrhyw beth nad yw'n cael ei ddarlledu wedi'i eithrio o'r cyfyngiadau hyn (er enghraifft, nawdd ar gyfer digwyddiad, gwefan neu gynllun hyfforddiant yr orsaf). Mae incwm o hysbysebu nad yw'n cael ei ddarlledu (megis ar wefan yr orsaf) hefyd wedi'i eithrio o'r cyfyngiadau deddfwriaethol.

Rhoddion a chymorth dyngarol

4.12 Mae'r Gorchymyn yn nodi bod nawdd "at ddibenion sy'n ddyngarol eu natur yn bennaf neu gan fwyaf" hefyd wedi'i eithrio o'r cyfyngiad. Mae 'nawdd' o'r fath yn cael ei ystyried yn rhodd, ac felly mae modd ei gydnabod yn gryno ar yr awyr, ond rhaid gallu gwahaniaethu'n hawdd rhyngddo a nawdd masnachol (ni all gynnwys neges werthu, er enghraifft, na chael ei gynnwys fel rhan o unrhyw egwyl fasnachol sy'n cynnwys hysbysebu sbot y telir amdano). Mae cyhoeddiadau o'r fath yn rhwym wrth reolau'r Cod Darlledu. Ni fyddai Ofcom yn ystyried cyllid/cymorth yn ddyngarol ei natur pe bai'n ddibynnol ar y darlledwr yn ei gydnabod ar yr awyr (er enghraifft, o dan drefniadau cyllido cytundebol).

Cytundebau lefel gwasanaeth

4.13 Mae cytundebau lefel gwasanaeth, neu gontractau gwasanaeth, y mae'r cyngor yn talu am gynllun hyfforddi oddi tanynt, er enghraifft, yn un ffordd i weithredwyr radio cymunedol ymgysylltu â sefydliadau statudol neu rai yn y sector gwirfoddol er mwyn darparu allbwn sydd o fudd cymdeithasol yn gyfnewid am dâl. Mae'r rhain yn gallu helpu gorsafoedd i gyflawni eu hamcanion mantais gymdeithasol a denu incwm o sefydliadau heb fod yn rhai masnachol. (Nid yw incwm o gytundebau lefel gwasanaeth fel y rheini a ddisgrifiwyd yn cael ei ystyried yn incwm o hysbysebu neu nawdd, ac felly nid yw'n rhwym wrth y cyfyngiadau y cyfeirir atynt ym mharagraffau 4.10 a 4.11 uchod.)

Mewnbwn gwirfoddolwyr

4.14 Gellir cyfrif rhywfaint o amser gwirfoddolwyr fel incwm yr orsaf. Efallai y bydd gweithredwyr gorsaf radio cymunedol yn dymuno cyfrif mewnbwn gwirfoddolwyr fel rhan o'u trosiant oherwydd mae gwrthbwysu mewnbwn gwirfoddolwyr â ffynonellau incwm eraill yn caniatáu cael refeniw uwch o ffynonellau masnachol ar yr awyr. Fodd bynnag, ni all gorsaf radio cymunedol gael 'incwm' o gyfuniad o hysbysebu a nawdd ar yr awyr a mewnbwn gwirfoddolwyr yn unig. Mae pob gorsaf yn cael 'lwfans refeniw sefydlog' o £15,000 fesul blwyddyn ariannol sy'n cael ei dalu o nawdd a hysbysebu ar yr awyr; o ran y gorsafoedd hynny y caniateir iddynt gael hyd at 50% o gyfanswm eu hincwm perthnasol fesul blwyddyn ariannol (hy heb ystyried y 'lwfans refeniw sefydlog') o nawdd a hysbysebu ar yr awyr y telir amdano, rhaid i isafswm o 25% ddod o ffynonellau ar wahân i refeniw hysbysebion a nawdd ar yr awyr a gwerth mewnbwn gwirfoddolwyr gyda'i gilydd. Mewn geiriau eraill, ar gyfer yr holl incwm sydd dros y lwfans refeniw sefydlog, rhaid i 25% o leiaf ddod o ffynonellau 'eraill' (fel grantiau, rhoddion, cytundebau lefel gwasanaeth ac ati). Darllenwch y cyfarwyddyd ar ein gwefan i gael rhagor o wybodaeth.

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0026/23966/volunteerinput.pdf

Ffynonellau cyllid

4.15 Ni ellir dylanwadu ar allbwn gwasanaeth lle bo'r dylanwad hwnnw'n groes i les y cyhoedd, gan gynnwys at ddibenion gwleidyddol. Os, ym marn Ofcom, bod unigolyn ("unigolyn 1"), drwy roi cymorth ariannol neu fel arall, yn dylanwadu ar weithgareddau rhywun arall (ee ymgeisydd) ("unigolyn 2") mewn ffordd sydd wedi arwain, yn arwain, neu'n debygol o arwain at ganlyniadau sy'n groes i les y cyhoedd, yna ni chaiff unigolyn 2 (boed yn gorff neu'n gwmni) ddal trwydded.

4.16 Mae cyllid yn cynnwys yr holl incwm blynyddol, yn ogystal â grantiau cyfalaf, benthyciadau a mathau eraill o gymorth ariannol, gan gynnwys cytundebau lefel gwasanaeth. Mae hefyd yn cynnwys gwerth mewnbwn gwirfoddolwyr (gweler paragraff 4.13) uchod a mathau eraill o gymorth ymarferol ('in-kind').

4.17 Bydd gofyn i orsafoedd lenwi a chyflwyno adroddiad ariannol pro fforma bob blwyddyn (ar ôl iddynt fod wedi bod yn darlledu am flwyddyn). Bydd hyn yn cynnwys gwybodaeth megis prif ffynonellau incwm, gwariant a chyllid, er mwyn i ni allu barnu a yw gorsafoedd wedi glynu wrth y cyfyngiadau incwm a chyllid a bennir gan y ddeddfwriaeth.

Ffioedd trwydded Deddf Darlledu

4.18 Mae'n rhaid i bob trwyddedai dalu ffi trwydded Deddf Darlledu flynyddol i Ofcom, yn unol â thariffau ffioedd cyhoeddedig a osodir gan Ofcom a'u diwygio o bryd i'w gilydd ganddo. Mae Tablau Tariffau Ofcom ar gael yn: <https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/annual-reports-and-plans>. Mae tariffau ffioedd trwydded Deddf Darlledu blynyddol Ofcom ar gyfer gorsafoedd radio cymunedol (fel ag yr oeddent ym mis Ebrill 2017) fel a ganlyn:

- Ffi flynyddol wastad o £600; yn ogystal â hynny,
- Bydd cyfanswm refeniw masnachol gorsaf yn rhwym wrth yr un tariff ag yr oedd yn berthnasol i drwyddedau radio masnachol, sydd, ar gyfer y flwyddyn ariannol 2017/18, wedi'i osod ar 0.145% ar gyfer trosiant perthnasol hyd at £1m. Bydd unrhyw swm sy'n ddyledus yn cael ei wrthbwysu â'r £600 a dalwyd eisoes. Mae trosiant perthnasol yn cynnwys, yn bennaf, incwm o werthu hysbysebion a

nawdd ar yr awyr (gweler 4.10 a 4.11) (llai comisiwn asiant hysbysebu, os yw hynny'n berthnasol).

Mae rhagor o wybodaeth ar gael yn 'Natganiad Ofcom o Egwyddorion Codi Tâl': <https://www.ofcom.org.uk/consultations-and-statements/category-1/statementofchargingprinciples> a'r Tablau Tariffau: <https://www.ofcom.org.uk/about-ofcom/annual-reports-and-plans/tariff-tables>

4.19 Dylid nodi bod ffioedd trwyddedau Deddf Darlledu ar gyfer pob darlledwr radio (gwasanaethau analog a digidol, masnachol, cymunedol a chyfyngedig) yn cael eu hadolygu o bryd i'w gilydd, a gall y ffioedd hyn newid ar ryw adeg.

Trwyddedau a ffioedd trwydded Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr

4.20 Mae'n rhaid i bob trwyddedai (neu ei ddarparwr trosglwyddo ar ei ran) ddal trwydded Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr 2006 (WTA). Mae'n ofyniad statudol o dan y WTA fod gorsafoedd neu offer sy'n trosglwyddo amleddau radio ond yn cael eu sefydlu, eu gosod neu eu defnyddio o dan awdurdod trwydded WTA a roddir gan Ofcom. Mae swm blynyddol ffi'r drwydded WTA (sydd ar wahân i ffi'r drwydded Deddf Darlledu ac yn ychwanegol ati) hefyd yn daladwy i Ofcom. £250 y flwyddyn yw ffi'r drwydded WTA. Ar hyn o bryd, gosodir ffioedd trwyddedau WTA gan Reoliadau Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr (Ffioedd Trwyddedau) 2005 (fel y'u diwygiwyd gan Reoliadau Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr (Ffioedd Trwyddedau) (Diwygio) 2007).

4.21 Efallai y bydd angen trwyddedau WTA ar wahân ar gyfer offer cyfarpar gwasanaethau ategol, microdon neu gysylltiadau darlledu allanol sy'n defnyddio'r sbectwm radio. Cyfrifoldeb trwyddedigion yw sicrhau y ceir pob trwydded briodol (un ai ganddyn nhw neu gan eu darparwr trosglwyddo) ac y telir yr holl ffioedd trwydded perthnasol.

Amserlen ar gyfer talu ffioedd trwydded

4.22 Mae ffi'r drwydded Deddf Darlledu Ofcom a ffi'r drwydded Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr ar gyfer blwyddyn gyntaf pob gwasanaeth radio cymunedol yn daladwy cyn dechrau cyfnod y drwydded, hy y dyddiad dechrau darlledu. Wedi hynny, rhaid talu ffioedd yn flynyddol ymlaen llaw.

4.23 Gallai pob ffi newid o bryd i'w gilydd, a chynghorir ymgeiswyr i daro golwg ar lefel y ffioedd sydd mewn grym ar yr adeg gwneud cais am drwydded.

Rhan 5: Materion peirianeg, technoleg a pholisi darlledu

Ardaloedd darlledu a lefelau pŵer

5.1 Ar gyfer ystyried lefel pŵer trosglwyddo briodol pob gorsaf, rydym yn ystyried cymuned darged yr orsaf, a lleoliad y gymuned honno.

5.2 Ar gyfer gwasanaethau sy'n darlledu ar FM, gallai'r dirwedd, y dewis o safle a ffactorau lleol eraill achosi lefelau signal annerbyniol o isel mewn rhai lleoliadau yn yr ardal ddarlledu drwyddedig. Serch hynny, gallai'r lefelau o ymyriant o'r tu allan fod yn uwch na'r rheini a ystyrir yn dderbyniol ar gyfer radio masnachol. Mae cyfyngiadau ar bwerau ac amleddau hefyd yn amod statudol yn nhrwydded WTA pob trosglwyddydd.

5.3 Ar FM, fel rheol defnyddir pŵer pelydru effeithiol o 25 wat yn y plân fertigol. Caiff hyn fel rheol ei ategu gan 25 wat ychwanegol yn y plân llorweddol, os bydd angen hynny ar yr ymgeisydd a bod yr amgylchiadau lleol yn ei ganiatáu. Bydd y lefel pŵer wirioneddol a fydd ei hangen i gyrraedd y gymuned darged yn dibynnu'n bennaf ar uchder yr erial. Gan mai uchder erial uwch yw'r dull mwyaf effeithiol ar gyfer sicrhau darpariaeth well ar y cyfan, gallai safle uwch arwain at bŵer pelydru effeithiol is.

5.4 Cynghorir ymgeiswyr i geisio cyngor proffesiynol ar y ddarpariaeth y mae eu cynigion yn debygol o'i sicrhau. Wrth gwrs mae croeso i ymgeiswyr wneud sylwadau ar faterion sy'n deillio o rag-weld darpariaeth, yng nghyswllt eu hamcanion penodol. Dylai ymgeiswyr nodi y bydd y mwyafrif helaeth o wasanaethau radio cymunedol yn gyfyngedig o ran ymyriant i wahanol raddau.

Argaeledd amleddau FM

5.5 Byddwn yn derbyn ceisiadau ar gyfer gwasanaethau sy'n bwriadu gweithredu ar FM drwy'r ardaloedd a'r lleoliadau a nodir ym mhob cylch trwyddedu. Nid ydym yn eithrio unrhyw ardaloedd o'r broses ceisiadau ar sail argaeledd amledd fel rydym wedi'i wneud yn y gorffennol. Serch hynny, dylai ymgeiswyr nodi bod diffyg amleddau FM addas mewn nifer o fannau yn y DU, yn enwedig Llundain Fwyaf a chytrefi mawr eraill, hy Manceinion, Birmingham. Oherwydd hyn, bydd yr holl geisiadau'n cael eu hasesu yn gyntaf am argaeledd amledd cyn cynnal unrhyw ddadansoddiad pellach i sicrhau mai dim ond y ceisiadau hynny lle mae amledd ar gael fydd yn cael eu hystyried ar gyfer dyfarnu trwydded radio cymunedol. Mae hyn yn debygol o arwain at wrthod rhai ceisiadau cyn cynnal asesiad llawn yn erbyn y meini prawf statudol, ond bydd yn sicrhau mai dim ond y ceisiadau hynny y mae amledd addas ar gael ar eu cyfer fydd yn cael eu hystyried ymhellach yn erbyn y meini prawf statudol (I gael rhagor o fanylion gweler y ddogfen 'gwahodd ceisiadau' ar gyfer pob cylch - maent ar gael ar ein gwefan drwy fynd i <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/apply-for-a-radio-broadcast-licence>).

5.6 Dylai ymgeiswyr nodi hefyd nad yw Ofcom yn sicrhau y bydd amledd FM ar gael ar gyfer unrhyw ymgeisydd, yn unrhyw ran o unrhyw ardal, hyd yn oed os gallai rhai amleddau FM fod ar gael yn yr ardal honno. Ymysg pethau eraill, un peth y gallai hyn ddibynnu arno yw'r safle trosglwyddydd y mae'r ymgeisydd yn ei ddewis (gweler isod). Asesir pob cais ar y sail honno.

5.7 Dylai ymgeiswyr a thrwyddedigion presennol nodi bod prinder cyffredinol sbectrwm yn golygu na fydd hi'n bosibl, yn y mwyafrif o ardaloedd yn y DU, ychwanegu rhagor o adnoddau (pŵer, trosglwyddydd ategol) at drwydded radio cymunedol yn ystod ei hoes.

Gwybodaeth gan ymgeiswyr

5.8 Yn eu cais, dylai ymgeiswyr nodi union leoliad eu trosglwyddydd (fel cyfeirnod grid cenedlaethol o ddwy lythyren a chwe ffigur, wedi'i ategu gan ffotograff neu ffotograffau). Dylent nodi ar y ffotograff ble y bydd yr erial(au) trosglwyddo yn cael ei osod, beth fydd uchder hyn uwchlaw'r ddaear, a hefyd statws unrhyw drafodaethau â pherchnogion y mast/safle ynglŷn â'r cytundebau ar gyfer mynediad at y safle a chyfleusterau perthnasol. Eto, rydym yn ailadrodd nad yw Ofcom yn sicrhau y bydd amledd addas ar gael ar gyfer unrhyw ymgeisydd na/neu y byddwn yn gallu ei ddyrannu ar gyfer darlledu o'r safle trosglwyddo dan sylw.

5.9 Ar ôl cael cais, byddwn yn defnyddio'r safle trosglwyddo arfaethedig i wirio pa amleddau sydd ar gael yn yr ardal honno er mwyn pennu a oes modd gwasanaethu'r ardal gwasanaeth arfaethedig yn ddigonol o'r safle hwn. O ganlyniad, dylai ymgeiswyr gymryd sylw o bwysigrwydd pennu safle trosglwyddo sy'n addas ar gyfer yr ardal y maent am ei wasanaethu. Ar ben hynny, dyfernir trwydded ar sail y safle trosglwyddo a fydd wedi'i gynnwys yn y cais (ac y seilir yr asesiad o addasrwydd darpariaeth ac argaeledd amledd arno). Felly, mae'n annhebygol iawn y bydd Ofcom yn cytuno ar unrhyw gais i newid safle trosglwyddo ar ôl dyfarnu trwydded, oni bai fod y newid o ganlyniad i amgylchiadau sydd y tu hwnt i reolaeth y darpar drwyddedai.

Clirio amledd

5.10 Os cânt drwydded, bydd yn rhaid i ymgeiswyr llwyddiannus anfon manylion am fath (a manyleb) yr antenna a fydd yn cael ei ddefnyddio, ac os yw'n wahanol i elfen hollgyfeiriol sy'n sefyll ar ei phen ei hun, ei ddimensiynau a rhai unrhyw waith metel cysylltiedig sylweddol, gan gynnwys mast neu unrhyw bol(ion) neu reiliau cynhaliol. Mae Ofcom yn mynnu bod trwyddedigion yn cynhyrchu patrymau antenna cyn hyn, gan y bydd y ffactorau hyn yn effeithio ar ddarpariaeth a maint y trosglwyddydd sydd ei angen. Rhagwelir y bydd angen modelu cyfrifiadurol NEC ar gyfer yr antenna a'i strwythur cynhaliol, a'r gwaith metel sy'n union o'i gwmpas, heblaw am y dyluniadau symlaf.

5.11 Erbyn y cam hwn, dylai pob mater sy'n ymwneud â mynediad at y safle a chyfleusterau, yn ogystal â chaniatâd cynllunio, fod wedi cael ei setlo. Efallai y bydd unrhyw newidiadau dilynol yn golygu bod rhaid ailddechrau'r broses glirio (ac amserlenni) (ac efallai na fydd yn bosibl eu cyflawni). Fel canllaw, mae gweithdrefnau clirio cenedlaethol a rhyngwladol, hy cael cytundeb gan ddefnyddwyr eraill sbectrwm i ddefnyddio amledd, yn cymryd, yn gyffredinol, hyd at chwe mis ar ôl y dyddiad y cyflwynir yr holl wybodaeth ofynnol i Ofcom gan y gweithredwr.

5.2 Byddwn hefyd yn defnyddio'r data a ddarperir i gynhyrchu trwydded WTA. Ni fydd y drwydded WTA berthnasol yn cael ei rhoi tan fydd yr holl fanylion perthnasol wedi'u setlo. Mae'n drosedd o dan y WTA i sefydlu, gosod neu ddefnyddio gorsafodded neu offer heb awdurdod trwydded WTA.

Y Cod Peirianeg

5.13 Bydd rhaid i drosglwyddiadau gydymffurfio â Chod Peirianeg Ofcom (cod peirianeg safle ar gyfer systemau trosglwyddo darllediadau radio analog), sydd ar

gael ar wefan Ofcom drwy fynd i https://ofcom-build.squiz.co.uk/_data/assets/pdf_file/0017/37133/code2013.pdf

I gael rhagor o wybodaeth am ddarpariaeth, efallai y caiff ymgeiswyr fudd o ddarllen dogfen peirianeg Ofcom 'Polisi darlledu a chynllunio ar gyfer darlledu radio analog'.

Mae'r ddogfen hon ar gael ar wefan Ofcom, drwy fynd i:

https://www.ofcom.org.uk/_data/assets/pdf_file/0018/54621/analogue-coverage-policy.pdf

Comisiynu a throsglwyddiadau prawf

5.14 Argymhellir bod cyfnod o tua phythefnos yn cael ei neilltuo ar gyfer trosglwyddiadau prawf cychwynnol, ac yn ystod y cyfnod hwnnw gellir comisiynu offer a datrys unrhyw broblemau cyn lansio (gall y trosglwyddiadau prawf bara am hyd at bedair wythnos). Bydd peirianwyr Ofcom yn anelu at fod yn bresennol ar ddechrau'r cyfnod hwn er mwyn cyflawni archwiliadau rheoleiddio, ond os na fydd hynny'n bosibl efallai y caniateir i orsaf ddechrau trosglwyddo ymlaen llaw, cyhyd â bod tystiolaeth addas fod y trosglwyddiadau yn cydymffurfio â'r Cod Peirianeg yn cael ei chyflwyno gan y trwyddedai ar y pryd. Fodd bynnag, mae'r profion gofynnol i sicrhau bod hyn yn wir yn gofyn am arbenigedd ac offer prawf arbenigol. Os nad yw'r rhain ar gael, mae'n bwysig trefnu ymweliad comisiynu gan beirianwyr Ofcom cyn gynted ag y bo cyfle realistig er mwyn sicrhau y caniateir i drosglwyddiadau ddechrau pan fydd angen. Gweler y siart llif ar y dudalen nesaf i gael arweiniad ar lwybrau trosglwyddo gorsafodded radio at lansio ac ar y broses gomisiynu. (Mae'n rhaid profi pob system trosglwyddo i weld a yw'n cydymffurfio â Chod Peirianeg Ofcom ac amodau trwydded Deddf Telegraffiaeth Ddi-wifr a Deddf Darlledu cysylltiedig cyn dod yn weithredol. 'Comisiynu' yw'r enw ar hyn.)

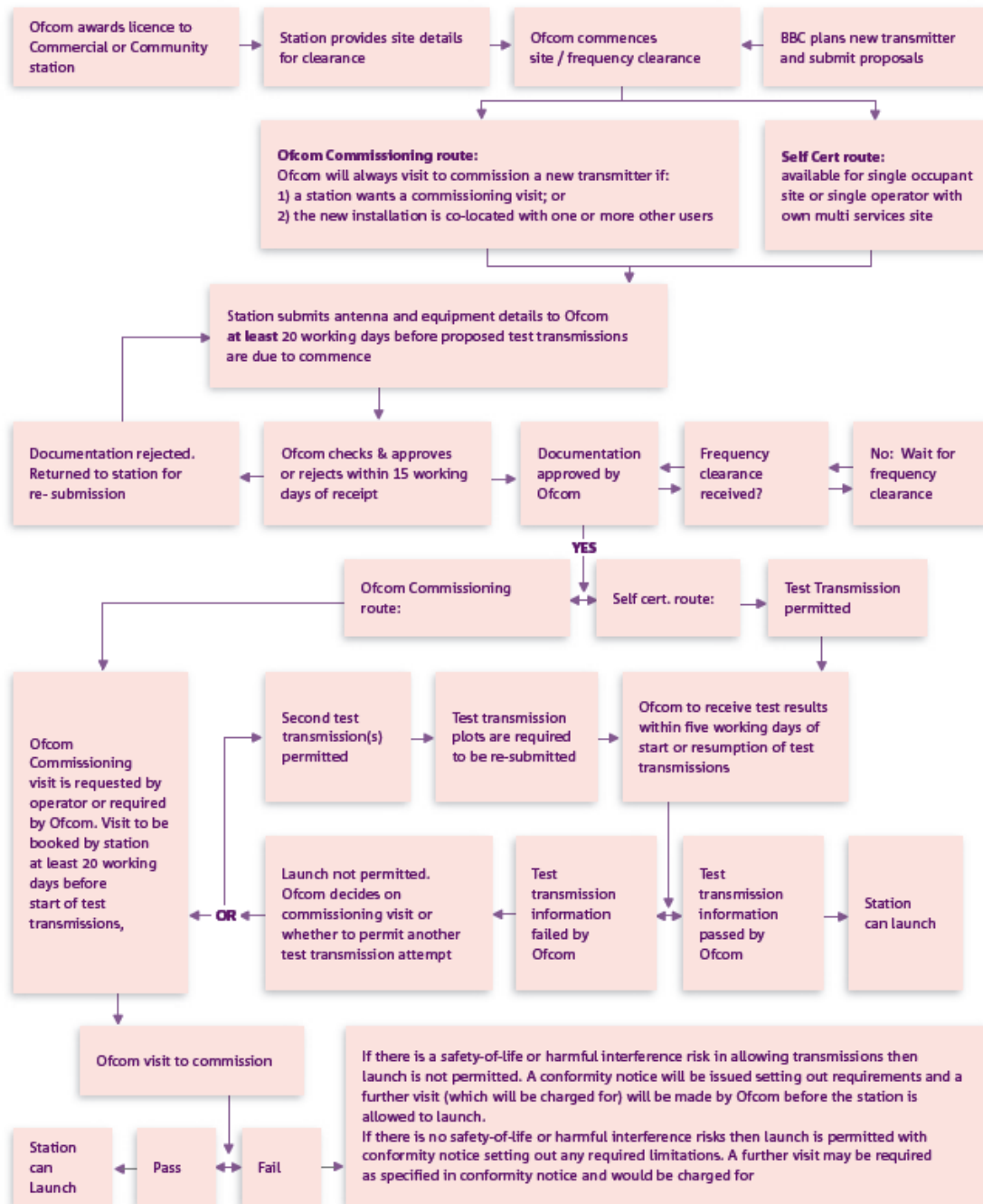
System Data Radio

5.15 Os ydych chi'n bwriadu trosglwyddo signal System Data Radio, dylech ofyn i ni ddyrannu cod Dynodi Rhaglen. Mae'n rhaid i'r holl ddata System Data Radio fod yn gywir ac yn unol â'r fanyleb (IEC 62106). (Dylai ymgeiswyr nodi yn yr achosion prin hynny pan fydd Ofcom yn trwyddedu gorsaf i weithredu mewn mono yn unig, yn hytrach na stereo, ni fydd yn bosibl i'r gwasanaeth drosglwyddo System Data Radio. Serch hynny, dylai System Data Radio fod yn dal ar gael i'r gwasanaethau hynny sydd wedi'u trwyddedu i ddarlledu mewn stereo ond sy'n dewis darlledu mewn mono.

Cysylltiadau radio

5.16 Os yw eich stiwdio a'ch trosglwyddydd(ion) am fod mewn lleoliadau gwahanol, bydd angen rhyw ddull arnoch ar gyfer anfon sain rhaglenni rhwng y gwahanol bwyntiau dan sylw. Gall hwn fod yn un allan o amrywiaeth o ddulliau, fel llinell dir ar brydles, cysylltiad Protocol y Rhynggrwyd (IP) neu gysylltiad radio. Os byddwch chi'n penderfynu defnyddio cyswllt radio, bydd angen trwydded WTA ar gyfer hynny fel rheol. Dylid gwneud ceisiadau am drwyddedau cyswllt radio i Ofcom. Dylid anfon ymholiadau i pmse@ofcom.org.uk.

Radio Station Transmission Routes to Launch

Rhan 6: Gofynion cyffredinol, rhwymedigaethau trwydded a gwybodaeth gefndir

Datganiad

6.1 Mae'n rhaid i ymgeiswyr wneud datganiad i Ofcom. Mae'r datganiad yn ymwneud ag amrywiol faterion cyfreithiol y mae'n rhaid i Ofcom wybod amdanynt er mwyn sicrhau y byddwn yn gallu rhoi trwydded ddarlledu i chi'n gyfreithlon, os bydd eich trwydded yn llwyddiannus. Mae wedi'i gynnwys ar ddiwedd y ffurflen gais. Bydd gofyn i ymgeiswyr llwyddiannus lofnodi a dychwelyd copi o'r ffurflen 'Datganiad Gwreiddiol' ffurfiol cyn y dyddiad dechrau darlledu, ac mewn unrhyw achos cyn rhoi trwydded, er mwyn sicrhau bod y trwyddedai yn cydymffurfio â holl ddarpariaethau'r Deddfau Darlledu, y Ddeddf Cyfathrebiadau a'r Gorchymyn Radio Cymunedol.

Adroddiad cyllid blynyddol

6.2 Mae'n rhaid cael adroddiad cyllid blynyddol gan bob trwyddedai ar ôl iddo fod yn darlledu am fwy na blwyddyn, er mwyn gwneud yn siŵr bod gorsafoedd yn gweithredu'n unol â'r cyfyngiadau incwm a bennir gan y ddeddfwriaeth a'u hamodau trwydded (gweler paragraffau 2.13-2.17, 4.10 a 4.11). Mae pro fforma ar gyfer yr adroddiad ariannol y bydd yn rhaid i bob gorsaf ei gyflwyno. Mae'n cynnwys gwybodaeth fel y prif ffynonellau incwm a gwariant. Ar ben hynny, mae angen rhywfaint o wybodaeth rhifol am ddarpariaeth y gwasanaeth arnom. Mae hyn yn cynnwys nifer yr oriau o raglenni gwreiddiol bob wythnos, cyfanswm y gwirfoddolwyr a fydd yn cymryd rhan bob blwyddyn, oriau gwirfoddol wythnosol a nifer y bobl a fydd yn cael eu hyfforddi. Yn ogystal â gwirio cydymffurfiaid â'r rheolau cyllido, defnyddir y wybodaeth a ddarperir gan orsafoedd i lunio adroddiad blynyddol ar y sector, sy'n cael ei gyhoeddi ar wefan Ofcom fel rhan o'r Adroddiad ar y Farchnad Gyfathrebu:

<https://www.ofcom.org.uk/research-and-data/cmr/communications-market-reports>.

Efallai y caiff ymgeiswyr am drwyddedau fudd o ddarllen adrannau perthnasol yr adroddiadau hyn, sy'n crynhoi incwm a chostau'r sector, yn ogystal â rhai o'r prif ymrwymadau a gyflawnwyd (yn seiliedig ar y gorsafoedd hynny a gyflwynodd adroddiad yn ystod y cyfnod dan sylw).

Ffeil 'Prif Ymrwymadau'

6.3 Dylai trwyddedigion gadw gwybodaeth gyfoes am eu cynnydd o ran cyflawni eu Prif Ymrwymadau ynghyd â chofnodion ariannol ar ffeil i'w harchwilio, os bydd angen gweld y wybodaeth hon ar Ofcom. Os bydd Ofcom yn cael cwyn a bod angen ei hasesu arnom¹, neu os hoffem ddeall sut mae gorsaf benodol yn cyflawni ei Phrif Ymrwymadau, byddwn yn gofyn am esboniad a thystiolaeth o'r hyn y mae'r orsaf yn ei wneud, pryd a sut. Yn ogystal â'r Prif Ymrwymadau penodol a restrir yn eu trwydded, mae disgwyl i drwyddedigion radio cymunedol gadw cofnod o'u gweithgareddau yng nghyswllt sicrhau manteision cymdeithasol, cyfranogiad yn y gwasanaeth ac atebolrwydd ar ffeil, gan fod y gofynion hyn hefyd yn rhan o'r Prif Ymrwymadau. Bydd

¹ Bydd cwynion am gydymffurfiaid trwyddedigion â'u Prif Ymrwymadau neu eu hamodau trwydded eraill yn cael eu hasesu o dan 'Weithdrefnau cyffredinol Ofcom ar gyfer ymchwilio i achosion o dorri amodau trwyddedau darlledu', sydd ar gael drwy fynd i: <https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/information-for-industry/guidance/procedures>

y ffeil hon yn helpu i sicrhau bod gan yr orsaf gofnod llawn bob amser o'r gwaith y mae wedi'i wneud tuag at gyflawni ei rhwymedigaethau trwydded.

Enwi'r orsaf

6.4 Rydym yn gofyn am enw ar yr awyr yr orsaf ar adeg gwneud y cais ac, ar ôl rhoi trwydded, am gael gwybod ymlaen llaw os oes bwriad i'w newid. Nid oes gan Ofcom awdurdodaeth dros nodau masnach nac eiddo deallusol, felly nid yw rhoi gwybod i Ofcom am enw gorsaf yn cadarnhau'r hawl i'w ddefnyddio. Cyfrifoldeb y trwyddedai yw gwirio goblygiadau cyfreithiol defnyddio enw gorsaf penodol. Dylid osgoi defnyddio enwau a allai achosi dryswch neu dramgwydd. Efallai y byddai o fudd i ymgeiswyr fynd i wefan Swyddfa Batentau'r DU er mwyn gwirio a yw ei enw arfaethedig yn nod masnach eisoes (www.ipo.gov.uk).

Trefniadau â darlledwyr eraill

6.5 Mae'n rhaid i Ofcom gynnwys amodau mewn trwydded radio cymunedol sy'n sicrhau na fydd deiliad y drwydded yn ymrwmo i unrhyw drefniant, neu'n parhau i fod yn destun unrhyw drefniant sy'n caniatáu i ddeiliad arall trwydded Deddf Darlledu, neu'r BBC neu Awdurdod Cymru, arfer dylanwad gormodol ar natur a chynnwys y rhaglenni sy'n rhan o'r gwasanaeth radio cymunedol.

Cyflenwi gwybodaeth

6.6 Bydd y drwydded yn cynnwys darpariaethau a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i'r trwyddedai gyflenwi Ofcom â gwybodaeth y gallai fod ei hangen arno er mwyn cyflawni'r swyddogaethau a neilltuir iddo o dan y Deddfau Darlledu, y Ddeddf Cyfathrebiadau a'r Gorchymyn Radio Cymunedol. Mae hyn yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, ddarparu dogfennau fel amcangyfrifon a ffurflenni cyfrifon, hysbysiad ymlaen llaw o newid rheolaeth, ac adroddiadau blynyddol fel y gofynnir amdanynt.

Amodau trwydded eraill

6.7 Gall Ofcom hefyd gynnwys amodau eraill mewn trwyddedau, fel y rheini sy'n ymddangos i ni yn gymesur er mwyn i ni allu:

- cyflawni ein dyletswyddau o dan Ddeddf Darlledu 1990 a Deddf Cyfathrebiadau 2003; a
- delio â materion atodol ac ychwanegol.

Mae enghraifft o drwydded radio cymunedol safonol i'w gweld yn https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0019/13168/crllicence.pdf (ond enghraifft yn unig ydyw, nid sicrwydd o delerau trwydded a roddir i unrhyw ymgeisydd).

Sanctsiynau

6.8 Mae gan Ofcom y pŵer i weithredu cosbau penodol pan fydd amodau trwydded yn cael eu torri. Mae hyn yn cynnwys torri'r prif ymrwymadau a'r gofynion a nodir yn y codau y mae'n rhaid i'r trwyddedai gydymffurfio â nhw yn ôl y drwydded. Mae'r sanctsiynau hyn yn cynnwys y pŵer i gyfarwyddo trwyddedai i ddarlledu datganiad ynghylch canfyddiadau, i roi cosbau ariannol, i gwtogi cyfnod y drwydded, ac i atal neu ddirymu'r drwydded.

6.9 Mae rhoi sancsiwn statudol i ddarllodwr yn fater difrifol. Ar ôl dilyn y broses briodol, caiff Ofcom roi sancsiwn statudol os, er enghraifft, ei fod yn ystyried bod trwyddedai wedi torri telerau amodau ei drwydded, neu Godau Ofcom, yn rheolaidd, yn fwriadol neu'n ddifrifol (ond nid yw ein pwerau wedi'u cyfyngu i'r achosion hynny, a gallwn eu harfer mewn rhai eraill). Pan ganfyddir bod gorsaf wedi torri amodau, mae'n rhaid rhoi cosb i raddau sy'n briodol ac yn gymesur i'r achos o dorri amodau y rhoddir y gosb yn ei gylch. Ar ben hynny, mae'n rhaid i Ofcom ystyried unrhyw sylwadau a wneir iddynt gan yr orsaf reoleiddiedig dan sylw, neu ar ei rhan.

Darllodwyr anghyfreithlon

6.10 Fel y nodir ym mharagraff 4.2 (v), mae unrhyw un sydd wedi'i gael yn euog o drosedd darllodu heb awdurdod yn ystod y bum mlynedd ddiwethaf wedi'i anghymwysu rhag dal trwydded Ofcom. Ar ben hynny, mae'n rhaid i bob trwyddedai, yn unol ag amodau ei drwydded, wneud popeth y mae'n gallu ei wneud yn rhesymol i sicrhau nad yw un unrhyw un sydd wedi'i anghymwysu yn cymryd rhan yn y gwaith o weithredu'r orsaf na'r gwaith o gynhyrchu'r rhaglenni sy'n rhan o'r gwasanaeth trwyddedig.

Hawlfraint

6.11 Mae'n rhaid i bob trwyddedai ymrwymo i drefniadau â'r cyrff trwyddedu hawlfraint cyn dechrau darllodu. Mae'r ddeddfwriaeth hawlfraint yn rhoi hawl i berchennog hawlfraint mewn gwaith cerddorol i awdurdodi nifer o ddeddfau yn ymwneud â'r gwaith hwnnw, ac yn eu plith mae'r hawliau i ddarllodu'r gwaith (boed hynny yn uniongyrchol o berfformiad byw neu o recordiad) ac i recordio'r gwaith. Mae'r hawl darllodu ym mhob un bron o ddarnau o gerddoriaeth dan hawlfraint (beth bynnag yw ei darddiad cenedlaethol neu ei ddull perfformio) wedi'i drwyddedu yn y Deyrnas Unedig gan PRS for Music. Cyfansoddwyr, awduron geiriau, trefnwyr a chyhoeddwyr cerddoriaeth yw aelodau PRS for Music. Cyfeiriad MCPS-PRS Alliance yw 29-33 Berners Street, London W1P 4AA 222. (www.prsformusic.com).

6.12 Yn ychwanegol, rhoddir hawl ar wahân i wneuthurwyr recordiadau sain. Mae'r hawl i ddarllodu recordiadau dan hawlfraint yn cael ei drwyddedu ar ran y mwyafrif o wneuthurwyr recordiadau gan Phonographic Performance Ltd (PPL). Ei gyfeiriad yw 1 Upper James Street, London W1F 9DE (www.ppluk.com).

Corff sector

6.13 Mae'r Gymdeithas Cyfryngau Cymunedol yn darparu cyngor, gwybodaeth, hyfforddiant ac ymgynghoriaeth ar gyfer prosiectau radio cymunedol nad ydynt yn ceisio cynyddu'r elw; ei chyfeiriad yw The Workstation, 15 Paternoster Row, Sheffield S1 2BX (www.commedia.org.uk).

Atodiad A

GORCHYMYN RADIO CYMUNEDOL 2004

Mae hwn yn gopi llawn o'r Ddeddf, heb yr atodlen gysylltiedig, sy'n diwygio rhai o ddarpariaethau Deddf Darlledu 1990 a Deddf Cyfathrebiadau 2003, i'r graddau y maent yn ymwneud â radio cymunedol. Gweler atodiad B ar gyfer darpariaethau Deddf Darlledu 1990 a Deddf Cyfathrebiadau 2003 sydd wedi cael eu diwygio gan yr atodlen (a'u diwygio ymhellach gan Orchymyn Radio Cymunedol (Diwygio) 2010.

Citation and commencement

1. - (1) This Order may be cited as the Community Radio Order 2004.

(2) This Order shall come into force on the day after the day on which it is made.

Interpretation

2. - (1) In this Order -

"the 1990 Act" means the Broadcasting Act 1990;

"the 2003 Act" means the Communications Act 2003;

"community" means -

(a) the persons who live or work or undergo education or training in a particular area or locality, or

(b) persons who (whether or not they fall within paragraph (a)) have one or more interests or characteristics in common;

"community radio licence" means a licence under Part 3 of the 1990 Act (as it has effect by virtue of this Order) to provide a community radio service;

"community radio service" means a local service having the characteristics set out in article 3;

"coverage area" means, in relation to a service provided under a local sound broadcasting licence, the area in the United Kingdom within which that service is capable of being received at a level satisfying such technical standards as have been laid down by OFCOM for the purposes of Part 2 of the Media Ownership (Local Radio and Appointed News Provider) Order 2003 in relation to such a service;

"local authority" has the meaning given in paragraph 1(1) of Part 1 of Schedule 2 to the 1990 Act;

"local service", "national service" and "restricted service" each has the meaning given in section 245(4) of the 2003 Act;

"potential audience" means, in relation to any local service, the persons who reside within the coverage area for that service;

"social enterprise" means a business which has as its primary objective the support of one or more projects of a social nature (rather than the production of a financial profit);

"social gain" has the meaning given by paragraph (2).

(2) In relation to a community radio service, "social gain" means the achievement, in respect of individuals or groups of individuals in the community that the service is intended to serve, or in respect of other members of the public, of the following objectives -

- (a) the provision of sound broadcasting services to individuals who are otherwise underserved by such services,
- (b) the facilitation of discussion and the expression of opinion,
- (c) the provision (whether by means of programmes included in the service or otherwise) of education or training to individuals not employed by the person providing the service, and
- (d) the better understanding of the particular community and the strengthening of links within it,

and may also include the achievement of other objectives of a social nature and, in particular, those mentioned in paragraph (3).

(3) Those objectives are –

- (a) the delivery of services provided by local authorities and other services of a social nature and the increasing, and wider dissemination, of knowledge about those services and about local amenities;
- (b) the promotion of economic development and of social enterprises;
- (c) the promotion of employment;
- (d) the provision of opportunities for the gaining of work experience;
- (e) the promotion of social inclusion;
- (f) the promotion of cultural and linguistic diversity;
- (g) the promotion of civic participation and volunteering.

(4) For the purposes of this Order, two local sound broadcasting licences overlap if (but only if) the potential audience of the service provided under either of those licences includes 50 per cent. or more of the potential audience of the service provided under the other licence.

(5) In this Order, in relation to any service which is intended to serve more than one community, any reference to the community which that service is intended to serve shall be taken to include a reference to every such community.

(6) In this Order, one person shall be treated as being connected with another person if he would be so treated for the purposes of Schedule 2 to the 1990 Act.

Characteristics of community radio services

3. - (1) It is a characteristic of community radio services that they are local services provided primarily -

(a) for the good of members of the public, or of particular communities, and

(b) in order to deliver social gain, rather than primarily for commercial reasons or for the financial or other material gain of the individuals involved in providing the service.

(2) It is a characteristic of every community radio service that it is intended primarily to serve one or more communities (whether or not it also serves other members of the public).

(3) It is a characteristic of every community radio service that the person providing the service -

(a) does not do so in order to make a financial profit by so doing, and

(b) uses any profit that is produced in the provision of the service wholly and exclusively for securing or improving the future provision of the service, or for the delivery of social gain to members of the public or the community that the service is intended to serve.

(4) It is a characteristic of every community radio service that members of the community it is intended to serve are given opportunities to participate in the operation and management of the service.

(5) It is a characteristic of every community radio service that, in respect of the provision of that service, the person providing the service makes himself accountable to the community that the service is intended to serve.

Application of broadcasting legislation

4. The provisions of the 1990 Act and the 2003 Act shall have effect in relation to a community radio service with the modifications set out in the Schedule.

Amendment of the Media Ownership (Local Radio and Appointed News Provider) Order 2003

5. The Media Ownership (Local Radio and Appointed News Provider) Order 2003 shall be amended by inserting after article 2 the following article -

" Community radio licences

2A. Nothing in this Order shall apply in respect of -

(a) any local sound broadcasting service that is a community radio service, as defined by article 2(1) of the Community Radio Order 2004, or

(b) any licence to provide such a service."

Disqualified persons

6. - (1) In addition to the modifications made by article 4 of, and the Schedule to, this Order, Part 2 of Schedule 2 to the Broadcasting Act 1990 shall have effect in relation to community radio licences as if the persons who are disqualified persons by virtue of that Part of that Schedule included, in relation to such licences, any person falling within paragraph (2).

(2) Those persons are -

- (a) any person who is not a body corporate;
- (b) any body corporate falling within paragraph (3); and
- (c) any C4 company or S4C company that would not otherwise be a disqualified person by virtue of paragraph (3).

(3) A body corporate falls within this paragraph if -

- (a) that body holds at least one relevant Broadcasting Act licence, or
- (b) that body is connected with a person who holds one or more such licences.

(4) In this article, a relevant Broadcasting Act licence is a Broadcasting Act licence which is not a licence to provide one of the following services -

- (a) a community radio service;
- (b) a digital sound programme service;
- (c) a restricted service;
- (d) a radio licensable content service;
- (e) a restricted television service;
- (f) a television licensable content service.

Restrictions on holding of community radio licences

7. - (1) No body corporate may hold more than one community radio licence at any one time.

(2) For the purposes of this article, any body corporate which is connected with another such body which holds such a licence shall be treated as if it also were a holder of that licence.

Secretary of State for Culture Media and Sport

© Hawlfraint y Goron 2004

Atodiad B

ADRANNAU ALLWEDDOL DEDDF DARLLEDU 1990

Mae'r atodiad hwn yn nodi adrannau Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003) sydd wedi cael eu diwygio gan Orchymyn Radio Cymunedol 2004, a'u diwygio ymhellach gan Orchymyn Radio Cymunedol (Diwygio) 2010 a Gorchymyn Radio Cymunedol (Diwygio) 2015.

Licences

Section 86 – Licence under Part III

- (1) [Unchanged by the Order]
- (2) [Unchanged by the Order]
- (3) A licence to provide a community radio service must specify a period of no more than five years as the period for which it is to be in force.
- (4) – (9) [Unchanged by the Order]

Applications for licences

Section 104

- (1) Where OFCOM propose to grant a licence to provide a community radio service, they shall publish, in such a manner as they consider appropriate, a notice-
 - (a) stating that they propose to grant such a licence;
 - (b) specifying any areas or localities in the United Kingdom in relation to which no applications may be made;
 - (c) inviting applications for the licence and specifying the closing date for applications; and
 - (d) stating the fee payable on any application made in pursuance of the notice.
- (2) Any application made in pursuance of a notice under subsection (1) must be in writing and accompanied by –
 - (a) the fee specified in the notice under paragraph (d) of that subsection;
 - (b) the applicant's proposals for providing a service that would –
 - (i) cater for the tastes and interests of persons comprising the relevant community or for any particular tastes and interests of such persons,
 - (ii) broaden the range of programmes available by way of local services to persons comprising of that community';

- (iii) broaden the range of local services provided in the area or locality in which the proposed service would be provided, and
 - (iv) be of a nature or have a content distinct from that of any local service the licence for which would overlap with that for the proposed service;
- (ba) evidence that the provision of the service will result in the delivery of significant social gain to the public or the relevant community;
- (c) such information as OFCOM may reasonably require-
- (i) as to the applicant's present financial position and his projected financial position (with regard, in particular, to the number and nature of any persons from whom he proposes to receive the income required to provide the proposed service and the proportion of that income that he proposes to receive from each of those persons) during the period for which the licence would be in force, and
 - (ii) as to the arrangements which the applicant proposes to make for, and in connection with, the transmission of his proposed service, and
 - (iii) as to the effect that the provision of the service would be likely to have on the economic viability of any other local service;
- (d) such other information as OFCOM may reasonably require for the purpose of considering the application.
- (3) At any time after receiving such an application and before determining it OFCOM may require the applicant to furnish additional information under subsection (2)(b), (ba), (c) or (d).
- (4) OFCOM shall, at the request of any person and on the payment by him of such sum (if any) as OFCOM may reasonably require, make available for inspection by that person any information furnished under subsection (2) (b) or (ba) by the applicants for a community radio licence.
- (5) [repealed]
- (6) [Unchanged by the Order]
- (7) In this section and sections 105 and 106 "programme" does not include an advertisement.

Sections 104 (a) renewal of local licences and 104B (b) (special application procedure) shall not have effect.

Grant of Licences

Section 105

- (1) Where OFCOM have published a notice under section 104 (1), they shall, in determining whether, or to whom, to grant the community radio licence in question, having regard to the following matters, namely –
 - (a) the ability of each of the applicants for the licence to maintain, through the period for which the licence would be in force, the service which he proposes to provide;
 - (b) the extent to which any such proposed service would cater for the tastes and interests of persons comprising the relevant community, and, where it is proposed to cater for any particular tastes and interests of such persons, the extent to which the service would cater for those tastes and interests;
 - (c) the extent to which any proposed service would broaden the range of programmes available by way of local services to persons living in the area or locality in which it would be provided, and, in particular, the extent to which the service would be of a nature or have a content distinct from that of any other local service the licence for which would overlap with the licence for the proposed service;
 - (d) the extent to which there is evidence that, amongst persons living in that area or locality, there is a demand for, or support for, the provision of the proposed service;
 - (e) the extent to which the provision of any such proposed service would result in the delivery of social gain to the public or relevant community;
 - (f) the provision that each of the applicants proposes to make in order to render himself accountable to the relevant community in respect of the provision of the proposed service;
 - (g) the provision of each of the applicants proposes to make to allow for access by members of the relevant community to the facilities to be used for the provision of the service and for their training in the use of those facilities.
- (2) [Revoked]
- (3) Where OFCOM have published a notice under section 104 (1), in the case of a proposal of their to grant a licence to provide a community radio service or where OFCOM is considering a variation of such a licence under section 86(5) to include conditions set out in subsection (5), they shall, in determining-
 - (a) whether, or to whom, to grant the licence in question (or, as the case may be, whether to vary the licence in question pursuant to section 86(5)), and

- (b) if they grant it, the terms on which it is granted (or, as the case may be, the terms of the variation of the licence in question pursuant to section 86(5)),

have regard to the need to ensure that any service provided under that licence does not prejudice unduly the economic viability of any other local service, other than a community radio service.

- (4) Without prejudice to the generality of subsection (3) –

- (a) [revoked]
- (b) subject to paragraph (c), every licence to provide a community radio service that overlaps with any other licence, other than a community radio service, the potential audience of which includes no more than 150,000 persons who have attained the age of 15 years must contain such conditions as appear to OFCOM to be appropriate for ensuring that the relevant income for that community radio licence as is attributable to any arrangements for—

- (i) the inclusion in that service of any remunerated advertisement, and

- (ii) the sponsorship of any programmes included in that service, does not, in any financial year of the licence holder, exceed £15,000;

- (c) every licence to provide—

- (i) a community radio service that overlaps with any other local licence for a service, other than a community radio service, the potential audience of which includes no more than 150,000 persons who have attained the age of 15 years, where that local licence has at any time been varied pursuant to section 106(1A)(e)(c), or

- (ii) a community radio service, other than a service such as falls within paragraph (b),

must contain the conditions mentioned in subsection (5).

- (5) Subject to subsection (6), the conditions referred to in subsection (4)(c) are those that appear to OFCOM to be appropriate, in the case of the community radio licence in question, for—

- (a) permitting the relevant income for that licence attributable to any arrangements for—

- (i) the inclusion in the service provided under that licence of any remunerated advertisement, or

- (ii) the sponsorship of any programmes included in that service, to include the sum of £15,000 per financial year of the licence holder (“the fixed revenue allowance”); and

(b) ensuring that where the relevant income attributable to the arrangements set out in paragraph (a) exceeds the fixed revenue allowance in any financial year of the licence holder, any such relevant income in excess of the fixed revenue allowance does not exceed 50% of the total relevant income (disregarding the fixed revenue allowance) for that licence in that year.

(5A) The Secretary of State may, from time to time, request OFCOM to review whether the £15,000 figure in subsections (4)(b) and (5) remains appropriate.

(6) OFCOM may include conditions in a licence to provide community radio services falling within subsection (4)(c), which modify the percentage of the total relevant income referred to in subsection (5), if it appears necessary to secure the result that—

- (a) the inclusion in any community radio service of remunerated advertising;
or
- (b) the sponsorship of programmes included in that service,

do not prejudice unduly the economic viability of any other local service (other than a community radio service).

(c) is such as to secure that 50 per cent. of that income, or some lesser proportion of it, is attributable to the arrangements mentioned in subsection (5) (a) and (b).

(7) In this section –

“relevant income”, in relation to any “community radio licence, means any payment or other financial benefit (whether direct or indirect) attributable to the provision of the service under that licence which any relevant person has received, will receive or is or will be entitled to receive in the financial year in question;

“relevant person”, in relation to a community radio licence, means the holder of that licence and every person who is connected with him; and

“remunerated advertisement”, in relation to a service provided under a community radio licence, means any advertisement included in that service for which any relevant person has received, will receive or is or will be entitled to receive, any payment or other financial benefit (whether direct or indirect) in consideration for so including it.

(8) Any reference in this section to sponsorship does not include a reference to any payment made, or other financial benefit (whether direct or indirect) conferred, by a person for purposes that are wholly or mainly philanthropic in nature.

Requirements as to character and coverage of services

Section 106

(1) A community radio shall include such conditions as appear to OFCOM to be appropriate for securing that the character of the licensed service, as proposed by the licence holder when making his application, is maintained during the period for which the licence is in force.

- (1A) Conditions included in a licence for the purposes of subsection (1) may provide that OFCOM may consent to a departure from the character of the licensed service if, and only if, they are satisfied –
- (a) that the departure would not substantially alter the character of the service;
 - (b) that the departure would not narrow the range of programmes available by way of relevant independent radio services to persons comprising the relevant community;
 - (c) [omitted for community radio licences];
 - (d) that, there is evidence that, amongst persons comprising that community, there is a significant demand for, or significant support for, the change that would result from the departure;
- (da) that the departure would not be prejudicial to the access by members of that community to the facilities used for the provision of the service and for training in the use of those facilities; or
- (db) that the departure would not be prejudicial to the delivery of social gain resulting from the provision of the service provided under that licence.
- (1B) The matters to which OFCOM must have regard in determining for the purposes of this section the character of a service provided under a community radio licence include, in particular, the selection of spoken material and music in programmes included in the service.
- (1C) Without prejudice to the generality of subsection (1), a community radio licence shall include such conditions as appear to OFCOM to be appropriate for securing that the holder of the licence does not enter into, or remain subject to, any arrangement if an effect of that arrangement is to allow another holder of a Broadcasting Act licence or the BBC or the Welsh Authority to exercise an undue influence over the nature and content of the programmes included in the service provided under that licence.
- (1D) In subsection (1C), “arrangement” includes any agreement or arrangement with one or more other persons, whether or not it is, or is intended to be, legally enforceable.
- (2) Without prejudice to the generality of the provisions in subsections (1) to (1D), a community radio licence shall include such conditions as OFCOM consider are appropriate to ensure that the licence holder provides the service described in the application for that licence.
- (3) [Unchanged by the Order]
- (4) Subject to subsection (5), OFCOM may, if they think fit, authorise the holder of a community radio licence, by means of a variation of his licence to that effect, to provide the licensed service for any additional area or locality adjoining the area or locality in which that service has previously been licensed to be provided.
- (5) OFCOM shall only exercise the power conferred on them by subsection (4) if it appears to them –

- (a) that to do so would not result in a significant increase of the area or locality in which the service in question is licensed to be provided; or
 - (b) that the increase that would result is justifiable in the exceptional circumstances of the case.
- (6) As soon as practicable after OFCOM have exercised that power in relation to any service, they shall publish, in such manner as they consider appropriate, a notice –
 - (a) stating that they have exercised that power in relation to that service; and
 - (b) giving details of the additional area or locality in which that service is licensed to be provided.
- (7) In this section “relevant independent radio services” means the following services so far as they are services falling to be regulated under section 245 of the Communications Act 2003 –
 - (a) sound broadcasting services;
 - (b) radio licensable content services;
 - (c) additional services;

but, in relation to a departure from the character of a service provided under a community radio licence, does not include a service that is provided otherwise than wholly or mainly for reception by persons comprising the relevant community in question.

Section 106ZA

- (1) Before deciding for the purposes of a condition imposed under subsection (1A) of section 106 whether to consent to a departure from the character of a service provided under a community radio licence on any of the grounds mentioned in paragraphs (b), (d), (da) and (db) of that subsection, OFCOM must publish a notice specifying—
 - (a) the proposed departure; and
 - (b) the period in which representations may be made to OFCOM about the proposal.

[Definitions of certain terms are also inserted into section 126 of the 1990 Act and some modifications are made to Schedule 2 to that Act for the purposes of community radio. Applicants should consult the 2004 Order for details.]

ADRANNAU ALLWEDDOL DEDDF CYFATHREBIADAU 2003

Section 245

- (1) [Unchanged by the Order]
- (2) [Unchanged by the Order]
- (3) [Unchanged by the Order]
- (4) For the purposes of this section—
 - (a) [Unchanged by the Order]
 - (b) [Unchanged by the Order]
 - (ba) a service is a community radio service if it is a local service having the characteristics set out in article 3 of the Community Radio Order 2004.

[Section 253 no longer applies to community radio]

Section 253A

- (1) A person who holds a community radio licence is entitled to apply to OFCOM, in accordance with the following provisions of this section, for two extensions of the licence.
- (2) The period for which a licence may be extended on such an application is a period ending not more than five years after the date the relevant licence would otherwise expire.
- (3) An application under subsection (1) may only be made in the period which—
 - (a) begins eighteen months before the date on which the licence would otherwise expire; and
 - (b) ends six months before that date.
- (4) An application under subsection (1)—
 - (a) must be made in such manner,
 - (b) must contain such information about the applicant, the applicant's business and the service the applicant proposes to provide, and
 - (c) must be accompanied by such fee (if any),as OFCOM may determine.
- (5) If, on an application for an extension under subsection (1), OFCOM are satisfied as to the matters mentioned in subsection (6), they shall modify the licence by extending the period for which the licence is to be in force by such period authorised by subsection (2) as they think fit.
- (6) Those matters are—
 - (a) the ability of the licence holder to maintain the service for the period of the extension; and

(b) the likelihood of a contravention by the licence holder of a requirement imposed by a condition included in the licence by virtue of section 106 of the 1990 Act.

Sections 314, 355 and 356

Sections 314 (character and content of services), 355 and 356 (variation of licences following change of control) shall not have effect [in relation to community radio].

Atodiad C

CYFARWYDDYD AR GYFRANOGIAD CYRFF CREFYDDOL

(Rhan 2, Atodlen 2, Deddf Darlledu 1990 a Rhan 4, Atodlen 14, Deddf Cyfathrebiadau 2003) [a Rhan 4, Atodlen 14 Deddf Cyfathrebiadau 2003]

1. Mae'r cyfarwyddyd hwn yn berthnasol i unrhyw ymgeisydd am drwydded ddarlledu:
 - a) y mae ei amcanion yn grefyddol yn bennaf neu gan fwyaf;
 - b) sydd dan reolaeth corff neu gyrff y mae eu hamcanion yn grefyddol yn bennaf neu gan fwyaf;
 - c) sy'n rheoli corff y mae ei amcanion yn grefyddol yn bennaf neu gan fwyaf;
 - d) sy'n gysylltiedig â chorff corfforaethol y mae ei amcanion yn grefyddol yn bennaf neu gan fwyaf;
 - e) sy'n gorff corfforaethol y mae gan gorff sy'n perthyn i baragraff 1(a) i (d) fudd o fwy na 5 y cant ynddo;
 - f) sy'n unigolyn ac yn swyddog corff sy'n perthyn i baragraff 1(a); neu
 - g) yn gorff sy'n cael ei reoli gan un neu fwy o unigolion sy'n perthyn i baragraff 1(f).

2. Bydd Ofcom yn ystyried ceisiadau gan gyrff a ddisgrifir ym mharagraff 1 ar gyfer y trwyddedau darlledu canlynol, yn unol â'r cyfarwyddyd a nodir yn y nodyn hwn:
 - a) trwydded gwasanaeth cyfyngedig (teledu) o fewn ystyr Rhan 1 Deddf Darlledu 1990;
 - b) trwydded gwasanaeth rhaglenni digidol (teledu) o fewn ystyr adran 18 Deddf Darlledu 1996 at ddibenion Rhan 1 y Ddeddf honno;
 - c) trwydded gwasanaeth ychwanegol digidol (teledu) o fewn ystyr adran 25 Deddf Darlledu 1996 at ddibenion Rhan 1 y Ddeddf honno;
 - d) trwydded gwasanaeth cynnwys trwyddedadwy teledu o fewn ystyr Rhan 3 Deddf Cyfathrebiadau 2003;
 - e) trwydded gwasanaeth rhaglenni sain analog lleol o fewn ystyr adran 245 Deddf Cyfathrebiadau 2003;
 - f) trwydded gwasanaeth cyfyngedig (radio) o fewn ystyr adran 245 Deddf Cyfathrebiadau 2003;
 - g) trwydded gwasanaeth cynnwys trwyddedadwy radio o fewn ystyr adran 247 Deddf Cyfathrebiadau 2003;
 - h) trwydded gwasanaeth rhaglenni sain digidol lleol neu genedlaethol o fewn ystyr adran 60 Deddf Darlledu 1996 at ddibenion Rhan 2 y Ddeddf honno;
 - i) trwydded gwasanaeth sain ychwanegol digidol o fewn ystyr adran 64 Deddf Darlledu 1996 at ddibenion Rhan 2 y Ddeddf honno;

3. Yn unol â pharagraff 2(1A) Rhan 2 o Atodlen 2 Deddf Darlledu 1990 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf Cyfathrebiadau 2003), nid yw cyrff crefyddol yn gymwys i ddal y trwyddedau canlynol:
 - a) trwydded Sianel 3;
 - b) trwydded Sianel 5;
 - c) trwydded darlledu sain cenedlaethol;
 - d) trwydded teledestun cyhoeddus;

- e) trwydded gwasanaeth teledu ychwanegol;
- f) trwydded amblecs teledu;
- g) trwydded amblecs radio.

4. Yn unol â pharagraff 2(1) Rhan II o Atodlen 2 Deddf Darlledu 1990, paragraffau 9 a 10 [*Erthyglau 9 a 10*] Atodlen 1 Deddf Hawliau Dynol 1998, a pharagraff 15 Atodlen 14 Deddf Cyfathrebiadau 2003, bydd Ofcom yn ystyried pa mor briodol yw cyrff crefyddol i ddal trwyddedau Deddf Darlledu, ar yr amod nad ydynt yn:

- a) arfer neu gymeradwyo ymddygiad anghyfreithlon;
- b) arfer neu gymeradwyo ymddygiad sy'n niweidiol i iechyd neu foesau cyfranogwyr neu bobl eraill;
- c) arfer neu gymeradwyo ymddygiad sy'n amharu ar hawliau a rhyddid cyfranogwyr neu bobl eraill;
- d) peryglu diogelwch y cyhoedd;
- e) peryglu diogelwch cenedlaethol neu uniondeb tiriogaethol; neu'n
- f) bygwth awdurdod a didueddrwydd y farnwriaeth.

5. Bydd yn rhaid i Ofcom hefyd allu bodloni'i hun bod yr ymgeisydd yn bodloni'r gofynion a roddir ar bob darpar drwyddedai, gan gynnwys y gofynion canlynol:

- a) bod yn unigolyn addas a phriodol (adran 3(3) [*ac 86(4) ar gyfer radio*] Deddf Darlledu 1990). Mae'r gofyniad hwn hefyd yn berthnasol i gyfarwyddwyr a phrif swyddogion unrhyw gorff corfforaethol y bwriedir iddo ddal y drwydded, ac unrhyw unigolyn neu gorff corfforaethol sy'n gysylltiedig â'r ymgeisydd y pennir fod ganddo reolaeth ar yr ymgeisydd at ddibenion adran 357 Deddf Cyfathrebiadau 2003 [*ac Atodlen 2 Deddf Darlledu 1990*];
- b) yn unol ag adran 3(7) Deddf Darlledu 1990, bod mewn sefyllfa i gydymffurfio â'r amodau trwydded eraill a roddir ar ddarlledwyr, gan gynnwys cydymffurfiaid â'r canlynol:
 - i) gofynion tegwch a phreifatrwydd Ofcom (adran 107 Deddf Darlledu 1996);
 - ii) y drefn delio â chwynion (adran 328 Deddf Cyfathrebiadau 2003);
 - iii) rhwymedigaethau i gadw a chynhyrchu recordiadau (adran 334 Deddf Cyfathrebiadau 2003);
 - iv) rhwymedigaethau rhyngwladol perthnasol (adran 335 Deddf Cyfathrebiadau 2003);
 - v) gofynion hyfforddiant a chyflleoedd cyfartal (adran 337 Deddf Cyfathrebiadau 2003);
- c) cydymffurfio â'r rheolau perchnogaeth cyfryngau sy'n berthnasol o bryd i'w gilydd yn unol ag Atodlen 14 Deddf Cyfathrebiadau 2003.

6. Caiff Ofcom ofyn am dystiolaeth gan yr ymgeisydd a chynghor gan bartïon eraill ynglŷn â'r materion y cyfeirir atynt ym mharagraffau 1, 4 a 5 uchod cyn dod i benderfyniad. Os bydd ymgeisydd yn cyflwyno sylwadau anghywir neu anghyflawn, caiff Ofcom ddirymu'r drwydded yn unol â darpariaethau perthnasol Deddf Darlledu 1990 os yw wedi cael ei chyhoeddi, neu os nad yw trwydded wedi cael ei chyhoeddi, caiff benderfynu nad yw'n briodol i'r ymgeisydd ddal un.

7. Os, ar ôl dod i benderfyniad o dan baragraff 15 yn Atodlen 14 Deddf Cyfathrebiadau 2003 y gall corff a diffinnir ym mharagraff 1 ddal un neu fwy o'r

trwyddedau a ddisgrifir ym mharagraff 2 uchod, bod Ofcom yn fodlon fod unrhyw un o'r canlynol yn berthnasol i drwyddedai:

- a) ei fod yn torri'r amodau a nodir ym mharagraff 4 uchod;
- b) nid yw'n unigolyn addas a phriodol mwyach;
- c) ei fod yn torri'r rheolau perchnogaeth cyfryngau y cyfeirir atynt ym mharagraff 5(c) uchod; neu
- d) ei fod wedi torri amodau ei drwydded mewn modd sy'n ddigon difrifol i gyfiawnhau dirymu trwydded,

caiff dynnu'r penderfyniad hwnnw yn ei ôl. Yn yr achos hwnnw, bydd cymhwysedd trwyddedai i ddal y drwydded yn dod i ben, a bydd ei drwydded yn cael ei dirymu.

Atodiad D

Cwestiynau Cyffredin

C. Beth yw radio cymunedol?

Gwasanaethau radio sy'n darparu buddiannau cymunedol ac yn rhedeg ar sail ddielw yw gorsafoedd radio cymunedol. Fel rheol mae gorsafoedd yn canolbwyntio ar ddarlledu i'w cymuned darged benodol, a'i chynnwys – un ai pawb yn yr ardal ddarlledu neu gymuned fuddiant (fel grŵp ethnig, grŵp oedran neu grŵp buddiant penodol). Maent yn defnyddio gwirfoddolwyr lleol i helpu i ddarparu'r gwasanaeth, ac yn darparu buddiannau cymunedol fel hyfforddiant a newyddion a thrafodaeth ynglŷn â'r gymuned. Areal ddarlledu fach sydd ganddynt fel rheol.

Mae radio cymunedol yn haen wahanol o radio, mae'n wahanol i radio masnachol a radio'r BBC, ac mae pob gorsaf dan berchnogaeth ar wahân. Caiff gorsafoedd gynnwys hysbysebion a nawdd, ond mae cyfyngiad ar faint o incwm y gall gorsafoedd ei gael drwy'r ffynhonnell hon. Gellir gwneud cais am drwyddedau dim ond pan wahoddir ceisiadau. Pum mlynedd yw cyfnod trwydded, ac mae wedi'i thrwyddedu i ddarlledu ar FM neu AM.

C. Beth yw ystyr dielw?

Mae'r gofyniad dielw (neu heb ddosbarthu elw) yn golygu na allwch chi roi unrhyw ran o'r elw a gynhyrchir gan yr orsaf radio cymunedol i gyfranddalwyr, er enghraifft, na'i roi er budd y bobl sy'n rhedeg y gwasanaeth. Nid yw'r gofyniad hwn yn atal gorsafoedd rhag talu staff. Mae'n rhaid defnyddio unrhyw elw neu arian dros ben i sicrhau neu wella darpariaeth y gwasanaeth radio yn y dyfodol, neu i sicrhau manteision cymdeithasol/buddiant cymunedol ar gyfer cymuned darged yr orsaf.

C. Alla' i ddarlledu hysbysebion a beth yw'r rheolau cyllido?

Caiff unrhyw orsaf radio cymunedol ddarlledu hysbysebion a nawdd, ond mae cyfyngiadau ar yr incwm y gellir ei gael drwy'r ffynonellau hyn:

- mae pob gorsaf yn cael 'lwfans refeniw sefydlog' o £15,000 fesul blwyddyn ariannol sy'n cael ei dalu o nawdd a hysbysebu ar yr awyr;
- efallai y caniateir i rai gorsafoedd gael hyd at 50% o gyfanswm eu hincwm perthnasol fesul blwyddyn ariannol (hy heb ystyried y 'lwfans refeniw sefydlog') o nawdd a hysbysebu ar yr awyr y telir amdano, os bydd rhai amodau'n berthnasol (gweler paragraffau 2.13-2.14 a 4.10-4.11).

C. Sut mae gwneud cais am drwydded radio cymunedol?

Dim ond fel rhan o gylch trwyddedu y gallwn ni dderbyn ceisiadau am drwydded radio cymunedol, ac nid ar unrhyw adeg arall. Mae amrywiaeth o ddogfennau ar gael ar y wefan: mae'r ffurflen gais yn gofyn am y wybodaeth sydd ei hangen arnom i ystyried eich cynigion yn erbyn y gofynion yn y ddeddfwriaeth; mae 'gwahoddiad am geisiadau ar gyfer trwyddedau radio cymunedol' yn cael ei gyhoeddi ar gyfer pob rhanbarth ar yr adeg yr ydym yn gwahodd ceisiadau ar gyfer y rhanbarth hwnnw. Mae'n diffinio'r ardaloedd, yn nodi'r dyddiad cau ar gyfer gwneud cais, ac yn cynnwys gwybodaeth

berthnasol arall ar gyfer y lleoliadau dan sylw. Yn ogystal â hynny, mae'r 'nodiadau cyfarwyddyd ar gyfer ymgeiswyr am drwyddedau radio cymunedol a thrwyddedigion' hyn yn nodi'r amrywiol ofynion deddfwriaethol ar gyfer deiliaid trwydded radio.

C. Sut ydw i'n dewis safle da ar gyfer fy nhrosglwyddydd?

Byddem yn cynghori ymgeiswyr i geisio cyngor technegol proffesiynol ar faterion trosglwyddo, gan gynnwys ynghylch lle i leoli'r trosglwyddydd. Dyma rai pwyntiau y bydd angen i chi eu hystyried ar gyfer FM:

- 'Gorau po uchaf'; fel rheol gyffredinol, yr uchaf ydy trosglwyddydd mewn perthynas â'r ardal ddarlledu a geisir, y gorau fydd y ddarpariaeth debygol (os oes adeiladau talach yn amgylchynu eich antena, bydd hyn yn effeithio ar ddarpariaeth)
- Yn syml mae darpariaeth FM fel rheol yn ôl 'llinell welediad' (yn ogystal â bod yn ddibynol ar ymyriant o'r tu allan a ffactorau eraill). Beth gallwch chi ei weld o safle arfaethedig yr antena?
- A yw'r safle'n ddiogel ac a fyddai cael mynediad yn drafferthus?
- A fydd yn gost-effeithiol ac yn fforddiadwy dros oes y drwydded? A oes angen caniatâd cynllunio? Mae adeiladau rhestredig yn gallu achosi problemau penodol.
- Beth fyddai ei angen er mwyn cysylltu'r trawsyrrydd â safle'r stiwdio?
- A oes goblygiadau o ran iechyd a diogelwch?
- A oes cyflenwad trydan ar gael?
- Pa mor hawdd fyddai gosod yr antena a'r offer neu a fyddai goblygiadau cost?
- A oes defnyddwyr neu drigolion lleol eraill i'w hystyried?

C. Rydw i wedi cael trwydded radio cymunedol. Beth sy'n digwydd nawr?

Mae ymgeiswyr llwyddiannus yn cael cyfnod o ddwy flynedd o ddyddiad dyfarnu'r drwydded i lansio eu gwasanaeth. Bydd Ofcom yn anfon llythyr yn cadarnhau dyfarniad y drwydded ac yn disgrifio'r camau nesaf. Bydd angen cadarnhad o fanylion safle eich trosglwyddydd arnom cyn i ni ddechrau'r broses dyrannu amledd a chlirio safle ffurfiol (peidiwch â chymryd yn ganiataol y bydd modd newid eich safle o'r hyn a gynnigir yn y cais – efallai na fydd hyn yn bosibl). Gall y broses clirio amledd bara am hyd at chwe mis. Byddwch chi wedi llunio copi drafft o 'Brif Ymrwymadau' yr orsaf fel rhan o'r cais, ac wrth i ddyddiad lansio'r orsaf ddod yn nes, bydd Ofcom yn eu trafod â chi ac yn cytuno arnynt yn ffurfiol (ein nod yw gweithio gyda chi, ond yn nwylo Ofcom y mae'r gair olaf). Bydd gofyn i chi lenwi a dychwelyd ffurflen datganiad cyfreithiol (ffurflen 'Datganiad Gwreiddiol') ynghylch y trwyddedai (gan restru cyfarwyddwyr y cwmni, er enghraifft). Wrth i'ch dyddiad lansio ddod yn nes, bydd gofyn i chi drefnu bod eich trosglwyddydd yn cael ei gomisiynu (mae modd i Ofcom wneud hyn, gweler paragraff 5.16). Gallwch chi wedyn ddarlledu trosglwyddiadau prawf (am hyd at bedair wythnos) cyn i chi lansio. Cyhoeddir y drwydded radio cymunedol pan fyddwch chi'n dechrau darlledu'n llawn (ar ôl y trosglwyddiadau prawf), ac mae cyfnod pum mlynedd y drwydded yn dechrau bryd hynny.

Yn ystod y cyfnod cyn lansio hwn, mae'n hanfodol eich bod yn rhoi gwybod i Ofcom am unrhyw newidiadau i fanylion cyswllt yr orsaf, a byddai'n ddefnyddiol i ni pe baech chi'n ein diweddarau ar eich cynnydd.

C. Pa ddewisiadau radio eraill sydd ar gael i mi?

Radio rhyngwryd: Nid oes angen trwydded gan Ofcom ar orsaf sy'n darlledu dros y rhyngwryd yn unig. Serch hynny, yr un modd ag unrhyw wasanaeth trwyddedig, byddai'n dal yn rhaid i chi gael y trwyddedau priodol gan yr asiantaethau casglu breindaliadau cerddoriaeth – PPL (www.ppluk.com) a PRS for Music (www.prsformusic.com) – er mwyn chwarae unrhyw gerddoriaeth dan hawlfraint.

Trwydded FM neu AM dros dro: Mae trwyddedau gwasanaeth cyfyngedig (tymor byr) ar gael gan Ofcom. Mae gwybodaeth am y trwyddedau hyn ar gael drwy fynd i <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/apply-for-a-radio-broadcast-licence>. Pwrpas trwydded gwasanaeth cyfyngedig tymor byr (SRSL) yw darlledu ar FM (neu AM) am hyd at 28 diwrnod fel arfer. Yr ardaloedd darlledu fel rheol yw radiws o 3km mewn ardal drefol, neu 5+km mewn ardal wledig. Caiff grwpiau y tu allan i Lundain ddarlledu ddwywaith y flwyddyn (gyda phedwar mis o fwll rhwng pob darllediad); caiff grwpiau yn Llundain Fwyaf weithredu un S-RSL bob blwyddyn. £400 yw ffi'r drwydded ac mae manylion am y ffioedd dyddiol ar gael yn atodiad 2 y nodiadau cyfarwyddyd. Os oes gennych chi unrhyw ymholiadau pellach, gallwch chi gysylltu â'r tîm RSL: rsl.enquiries@ofcom.org.uk.

Darlledu ar radio digidol DAB: Mae'n rhaid i chi gael Trwydded Gwasanaeth Rhaglenni Sain Digidol os ydych chi am ddarparu gwasanaeth ar amblecs digidol ar gyfer gwasanaeth radio digidol (DAB). Mae'r drwydded yn rhedeg yn ddiderfyn oni bai fod gan Ofcom reswm dros ei dirymu, neu fod y deiliad yn dymuno ildio'r drwydded. £250 yw'r ffi ymgeisio (nid oes modd ei had-dalu) a £100 yw'r ffi drwydded flynyddol <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/apply-for-a-radio-broadcast-licence>. Byddai'n rhaid i chi gysylltu â'r perchennog amblecs lleol perthnasol cyn gwneud cais, er mwyn trafod lle ar ei blatfform i ddarlledu'r gwasanaeth, ynghyd â'r ffioedd cysylltiedig. Mae cyfeiriadur o weithredwyr amblecs DAB ar gael drwy fynd i: <http://www.ofcom.org.uk/static/radiolicensing/html/radio-stations/digital/digital-multiplexes-main.htm>

Darlledu drwy gebl neu loeren (ee Sky): Mae'n rhaid cael trwydded Gwasanaeth Cynnwys Trwyddedadwy Radio os ydych chi am ddarparu gwasanaeth drwy gebl neu loeren. Mae'n rhedeg yn ddiderfyn oni bai fod gan Ofcom reswm dros ei dirymu, neu fod y deiliad yn dymuno ildio'r drwydded. £250 yw'r ffi ymgeisio (nid oes modd ei had-dalu) a £575 yw'r ffi drwydded flynyddol. Bydd yn rhaid i chi gysylltu â BskyB neu'r gweithredwr lleol i drafod mynediad at eu gwasanaethau a'r ffioedd cysylltiedig.

Os oes gennych chi unrhyw ymholiadau pellach ynglŷn â thrwyddedau Gwasanaeth Rhaglenni Sain Digidol neu Wasanaeth Cynnwys Trwyddedadwy Radio, cysylltwch â'r tîm radio masnachol drwy anfon e-bost i: commercial.radio@ofcom.org.uk.

Trwydded radio masnachol analog (FM neu AM): Ar hyn o bryd, nid oes gan Ofcom unrhyw gynlluniau i wahodd ceisiadau ar gyfer trwyddedau radio masnachol FM neu AM newydd. Serch hynny, i gael gwybodaeth am yr amserlen sydd wedi'i llunio ar gyfer ailhysbysebu trwyddedau radio masnachol analog lleol presennol, a sut mae gwneud cais, ewch i'n gwefan: <https://www.ofcom.org.uk/manage-your-licence/radio-broadcast-licensing/apply-for-a-radio-broadcast-licence>